

DISKULOGEN

SLÄKTFORSKARNYTT

nr101 2013-07

Mässhallen på RootsTech i Salt Lake City, Utah, USA.

Foto: Charlotte Börjesson

3 Ledaren

Information från föreningens ordförande.

4 Kort & Gott

Nyheter om bl.a. att man kan se historiska kartor och 3d-typer i Google Earth, surfa snabbt och skriva ut smått.

5 Skrivbok för släktforskaren

Eva Johansson uppmanar alla släktforskare att även skriva släktberättelser.

10 Tabellverkets statistik

Olof Cronberg jämför födelseuppgifter i Disbyt och tabellverket.

12 Macspalten

Reunion 10 kan bl.a. skriva ut 14 olika rapporter.

15 Generalstabskartan

Det kända kartverket gavs ut första gången i början av 1800-talet.

19 Nya kartor är på väg

Dis kommer att släppa två dvd-skivor med historiska kartor över Östergötlands och Västmanlands län.

20 RootsTech 2013

Olof Cronberg rapporterar från föreläsningar och mässmontrar i Salt Lake City, Utah, USA.

25 Jakten på en serietecknare

Carl Strandberg berättade om Sture Ramberg och belönas med böcker.

26 RGD

Projektgruppen berättar hur långt man kommit i arbetet med en rikstäckande genealogisk databas.

28 Hitta okänd församling

Charlotte Börjesson visar hur man kan hitta okända församlingar med hjälp av FamilySearch.

30 Abraham Reenstierna

Brage Lundström berättar om järnhantering i Bergslagen och släkten Momma.

34 Dis informerar

Avlidna medlemmar och beställningar.

36 Faddrar & Disbytombud

Här finns hjälp med dina problem. Fråga någon i din närhet.

37 Styrelsen

De förtroendevalda som håller ordning i föreningen.

38 Regionföreningarna

Information från Sveriges alla hörn.

Kengjfsforsen.

Foto: Brage Lundström

Foto: Charlotte Börjesson

VID NÅGOT TILLFÄLLE HAR JAG SAGT ATT KRITIK ÄR bra, för det hjälper oss att bli bättre, medan beröm är trevligt men i praktiken oanvändbart. En medlem tog sig nyligen tid att mejla mig en rätt utförlig kritik av vad vi sysslar med i föreningen. Basen för denna är redogörelsen från årsmötet i senaste Diskulogen. Kritik och fisklevertran har det gemensamt att det inte är så roligt att ta in men man blir en bättre människa, eller organisation! Okej, vad går kritiken ut på? Jo, fritt återgivet:

Vad gör ni med pengarna? Liknar inte situationen den som förbundet var utför runt 2005? Vill ni dessutom höja medlemsavgiften?

DIS är en ideell förening och ska inte lägga pengarna på hög. Vi har lagt en ganska avsevärd mängd pengar på hög och den ska nu delvis användas till att arbeta för medlemmarnas intressen. Vi – styrelsen – bedömer att dessa intressen är bland annat utveckling av i alla fall DISGEN, DISBYT, DISPOS; alltså våra existerande produkter, och även nya produkter som appar och webbaserade program för släktforskning. Förbundet hade kring 2005 en helt annan situation med t.ex. hyreskontrakt på flera år, och uteblivna hyresgäster. Där finns inte mycket likheter.

DISGEN ska bära sina egna kostnader!

Man kan tycka så, men föreningstanken är inte direkt att man väljer det man vill ha från en palett. Istället får man ta hela paketet. DISGEN används aktivt av cirka hälften av föreningens medlemmar. Dessa bidrar med medlemsavgifter och priset för själva programmet. DISGEN-användarna är alltså en ganska avsevärd del av

Lite kritik som inkommit...

föreningens ekonomi och aktivitet. Detta säger jag, som använder MinSläkt, och försöker bidra till DISGEN-utvecklingen så att nivån höjs till en jag själv kan acceptera.

Årsmötet borde spridas via webben, så att inte endast ett fåtal som råkar bo i närheten kan besluta i viktiga frågor.

Kan hålla med, men här finns många praktiska frågor (som även Släktforskarförbundet har). Nästa årsmöte för DIS blir i Stockholmsregionen. Den som har förslag vad gäller det praktiska (Hur sänder vi data i realtid på webben? Hur låter vi medlemmar komma in med inlägg? Hur identifierar vi medlemmar som vill kunna rösta?) får gärna höra av sig till mig. Inte enbart DIS, utan hela släktforskarörelsen, har en del metodutveckling att göra.

Varför har vi en stenålders-papperstidning?

Diskulogen på papper är idag den enda kanal vi har som med säkerhet når alla medlemmar. En version för läsplatta kan troligen inte användas av mer än kanske 20% av medlemmarna. Detta ändras nog med tiden men idag är det inte så att en läsplatteversion kan användas av alla.

Tillsätt en grupp med sådana som är vana vid analys och är rörliga i huvudet!

Hm, det finns redan och den kallas för styrelse. Den som vill bidra till framtida utveckling får väldigt gärna prata med valberedningen för inval i styrelsen. Det finns alltid plats för den som vill bidra!

Tyck till i Dis Forum eller via e-post till ordf@dis.se.

Även om jag har sluppit det personligen i stor utsträckning så har jag sett kritik framföras på olämpliga sätt, med hårda ord och nersättande tillmälen. Det är inte så man ska göra om man vill påverka. I bästa fall går kritiken i papperskorgen. I sämsta fall slutar funktionären som drabbas. Så kritisera gärna men tänk på att det är en människa i andra ändan, inte en betongsugga eller något annat lika stryktåligt.

Diskulogen med Släktforskarstyret är medlemstidningen för Föreningen Dis: Föreningen för datorhjälp i släktforskningen.

FÖRENINGEN

Föreningen Dis,
Gamla Linköping
582 46 Linköping
Telefon: 013-149 043
Fax: 013-149 091
dis@dis.se, www.dis.se
PG: 1 40 33-5, BG: 5009-6742

Medlemsavgift: 150 kr per år.
Familjemedlem: 75 kr per år.

EXPEDITION & FORSKARSTUGA

Hovslagaregatan 3,
Gamla Linköping
Öppet mån-fre kl 9-16.
Kansliet lunchstängt kl 12-13.
Ring gärna innan besök!

KANSLISTER

Marie Andersson
Helena Carlsson

REDAKTÖR

Anna Linder, diskulogen@dis.se
Burliden 7, 937 92 Burträsk
070-2294804

ANNONSERING

Kontakta redaktör Anna Linder

ANSVARIG UTGIVARE

Daniel Berglund

LÖSNUMMERPRIS

25 kr

UPPLAGA

26 500 exemplar

UTGIVNING

4 gånger per år

TRYCK

Sandvikens Tryckeri

ISSN

1101-3826

Google Earth i webbläsaren

Snart kan du öppna Google Earths 3D-vyer direkt i Google Maps i din webbläsare, utan att något tilläggsprogram krävs.

Andra nyheter är möjligheten att kunna spara egna kartor och markeringar till nästa gång man öppnar kartan.

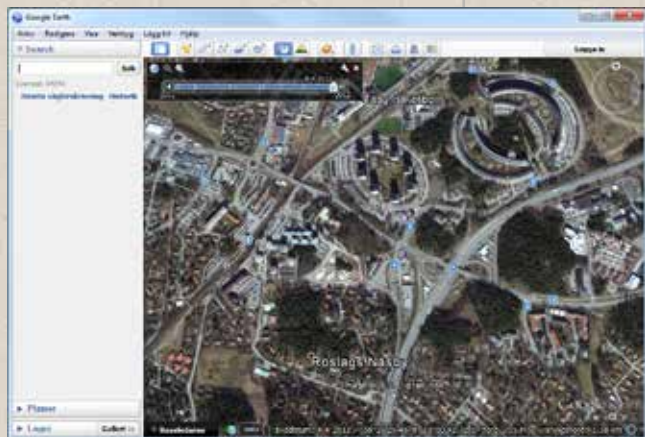
www.nyteknik.se

Appledator för miljoner

Steve Jobs och Steve Wozniak byggde 200 exemplar av Apple 1 för hand 1976. Nu har ett, av sex, fungerande exemplar sålts för 4,5 miljoner kronor på en auktion i Tyskland.

Manualen till Apple 1 finns att läsa på internet. Där kan man bl.a. läsa att man garanterar en felfri dator och komponenter i 30 dagar från inköpsdatum.

www.nyteknik.se

Historiska kartor

Välj *Historiska bilder* under *Visa*, för att möjliggöra en titt på historiska kartor i Google Earth. En klocksymbol när man zoomar in i Google Earth indikerar att det finns historiska kartor över området. Dra tidsreglaget från höger till vänster för att förflytta dig från nutid till dåtid. För tillfället är tidsresan inte så lång, majoriteten av bilderna verkar vara från 2000-talet. Material läggs dock till hela tiden och man kan t.ex. se bilder över Las Vegas, USA, ända från 1950-talet.

www.google.com/earth

Chris O'Neills släkt

Prinsessan Madeleine gifte sig med finansmannen Chris O'Neill den 8 juni i år. Nu håller Aftonbladet på att kartlägga hans släkt. De meddelar att den äldsta släkting de hittills hittat är James Patterson, född 1743 i Kilmarnock, Skottland. Chris pappa har rötter i England, Skottland, Italien och på Irland. Däremot vet de inget om Chris mammas släkt. De vet bara att mamma Eva föddes någonstans i Österrike.

www.aftonbladet.se

Fotoskrivare i fickformat

Den lilla fotoskrivaren Pocket Photo Printer, från LG, börjar snart säljas i Europa. Eftersom specialpapper med färgkristaller används krävs inget bläck eller toner i skrivaren. Skrivaren styrs av en mobilapp för Apple eller Android. Fotoskrivaren väger 212 gram och skriver ut på fotopapper i formatet 51 x 76 mm.

www.nyteknik.se

Snabb mobilsurf

Enligt Bredbandskollen är den snabbaste mobilen att surfa med Samsung Galaxy S3i4G. Den är över femton gånger snabbare än den långsammaste mobilen, Samsung Galaxy Gio, som har en genomsnittlig hastighet på 1,4 Mbit/sek. De tio snabbaste mobilerna är 4G-telefoner. Den enda stora tillverkaren som saknas på tio-i-topp-listan är Apple, som inte fungerar optimalt i det svenska nätet.

www.nyteknik.se

Skrivbok för släktforskaren

Eva Johansson, som arbetar som lärare och journalist, har gett ut en handbok i att skriva släktberättelser eftersom hon anser att det borde vara målet för alla släktforskare. Att bara samla namn och datum i en tabell eller ett släkträd är inte tillräckligt intressant tycker hon.

ANNA LINDER
diskulogen@dis.se

EVA BÖRjade släktforska så sent som 2010. Allt började med en husvisning. Huset, där de så småningom flyttade in, visade sig ligga granne med huset hennes mans farföräldrar en gång bodde i.

– Min mans båda farföräldrar var födda 1867. Hans pappa var sladdbarn och över 50 år då han själv blev pappa. Min man träffade därför aldrig sina farföräldrar och visste väldigt lite om sin släkt. Eftersom vi nu bor granne med det gamla huset blir vi ständigt påmind om hans släkt. En sommarkväll satte vi oss därför med ett tretimmarsabonnemang hos SVAR. Vi upptäckte saker som han aldrig hade hört talas om, som vilka syskon hans pappa haft och att det fanns en pojke som hade dött i familjen. Efter denna spännande introduktion anmälde jag mig till en distanskurs i släktforskning vid Mittuniversitetet. Kursen läste jag hösten 2010. Som examensuppgift skulle man göra en liten släktutredning, så jag utforskade min mans fars släkt. Jag blev så totalt fascinerad av vad man

kan hitta när man släktforskar så jag kunde inte sluta efter det, berättar Eva.

Bakgrund

Eva växte upp i mellersta Halland, varifrån båda hennes föräldrar även härstammar. På hennes mors sida är släkten hallänningar ända ner till den danska tiden. I trakterna runt Ullared finns många av hennes släktingar. Men hennes farfar kom från Vänersborgstrakten.

– Båda mina föräldrar är uppvuxna under 1920-talet så de hör till en generation som fortfarande växte upp i stora familjer. Därför har jag massor av mostrar, morbröder, fastrar, farbröder och kusiner som jag haft mycket kontakt med.

Under 1930-talet anlätade hennes mormor och morfar en professionell släktforskare vilket resulterade i ett fint släkträd som hängde, bakom glas och ram, på väggen hemma hos dem.

– Det trädet tittade jag ofta på och följde släktlinjerna bakåt. Jag kommer så väl ihåg tavlan och har tänkt mycket på den nu när jag själv börjat släktforska. →

Bilden visar Evas morfar Gottfrid Dahlberg som byggde vägar i Okometrakten i mellersta Halland innan han gifte sig 1922. En sådan bild är intressant att ha med i sin släktberättelse.

→ – Jag hade turen att få träffa min gammelmormor, mammas mormor. Hon dog när jag nyss börjat skolan. Jag har ett levande minne av henne och det tycker jag är väldigt roligt. Hon är inte bara någon jag hört talas om. När jag håller mitt lilla barnbarn som är född 2013 blir jag en länk i släkten och historien eftersom jag kommer ihåg min egen gammelmormor som föddes över 150 år innan.

Släktberättelser

Den första släktberättelsen Eva skrev var den 20-sidiga uppsatsen hon skrev på distanskursen på Mittuniversitetet.

–Intressanta händelser och människor skrev jag mer om medan andra endast redovisades i släkträd. Precis som man bör göra för att skapa en intressant släktberättelse. För mig kändes det naturligt eftersom jag har jobbat med att skriva under hela mitt yrkesliv. Målet med min släktforskning har aldrig varit att bara få fram ett släkträd och ansedlar utan för mig är själva släktberättelsen målet med släktforskningen. Annars stannar ju det mesta hos mig. Det som är spännande och intressant syns ju inte i släkträdet. I släktforskningsprogrammet kan man i och för sig lägga in händelser och anteckningar, men det är inte särskilt tillgängligt för de i familjen som inte släktforskar. De behöver ju höra en berättelse, tänker jag.

Eva har skrivit flera berättelser och gett till familjen. Hon har all information på datorn och gör sedan pdf-filer av släktberättelserna och skickar till släktingar. Men hennes man fick en utskrivet berättelse i julklapp. Hon har även skickat papperskopior till en del äldre

släktingar som inte har internet och dator. Eva lägger in text och bilder i dokumenten så att de ser ut som riktiga små böcker. Berättelsen om hennes barns farmors släkt är en riktigt lång berättelse som är uppe i 75 sidor i A4-format. Det finns mycket intressant att berätta om den släkten, och många tacksamma släktingar har fått berättelsen som en pdf-fil.

– De flesta tycker att det är roligt och spännande, och tackar mig för att de fått en kopia att läsa. Jag förstår att de tycker att det är väldigt intressant. Jag tycker att det är jätteroligt. Och delar man denna glädje med andra så blir den ju större.

– Jag har faktiskt inte släktforskat så mycket på min egen släkt. Min lillebror och jag hjälps åt att forska på vår pappas sida. På min mammas sida finns det färdiga släkträdet och så släktforskade en moster mycket på 1990-talet. Men hon har också bara redovisat resultatet i släkträd och ansedlar. Men alla berättelser vid sidan om, de uppgifterna vet man ju inte så mycket om. Så det håller jag på med. Jag tittar mycket på vad som står i anmärkningarna i husförhörslängden. Men det färdiga materialet hjälper en ju med var man ska leta efter informationen. Det är smidigt att ha ett "facit".

– För en tid sedan forskade jag om snickaren Mattias Svensson Lundin från Lindome. Jag bloggade om detta och fick snabbt ett tips om att jag borde googla på lindomesnickare för att hitta mer information. Det hade jag inte gjort innan. Det visade sig att det fanns många möbelsnickare från Lindome i början av 1800-talet. Det finns tydligen en inriktning inom möbeltillverkning som kallas

lindomestolar. Jag har pratat med mu-seet i Mölndal och de hade mycket att berätta om vad det kunde innebära att vara snickare i Lindome under den tiden.

Eva släktforskar lite i taget. Hon är inte så inriktad på att hitta basuppgifterna i kyrkböckerna utan försöker få lite mer kött på benen. Hon tänker på släktberättelsen redan från början när hon börjar forska på en person eftersom det är målet med hennes släktforskning. Eva har börjat på en släktberättelse om sin farmor och farfar, som hennes bror och hon och en kusin har forskat fram uppgifterna till.

– Mina söner släktforskar inte, men när jag berättar så lyssnar de och ställer frågor. De tycker att det är intressant. Min äldste son planerar till och med att åka och titta på släktgårdar på Gotland tillsammans med sin sambo. Att barnen gärna vill höra fler släkthistorier har verkligen uppmuntrat mig i min egen släktforskning. Det är jätteroligt, och det finns så många intressanta livsöden att berätta om.

Skrivhandboken

Efter att Eva berättat lite om sin egen släktforskning och att skriva släktberättelser på Tjust Släktforskarförening, som hon är medlem i, fick hon frågan om att starta en kurs. I oktober kunde de starta.

– Jag hade gjort en kursplan och förberett olika delar att ta upp. Men en studiecirkel formas ju mycket av deltagarna själva, så efter varje kurstillfälle, vi hade fem, hade jag många anteckningar om vad vi pratat om att gå igenom och göra en sammanfattning att mejla ut till alla

» *Målet med min släktforskning har aldrig varit att bara få fram ett släkträd och ansedlar utan för mig är själva släktberättelsen målet med släktforskningen.* «

kursdeltagare. Det tyckte de var jättebra. Efter den här kursen hade jag då en hel del anteckningar och stolpar att utgå från då jag började skriva på boken inför kurs nummer två. När jag kom igång att skriva rullade det på. De exempel som finns i slutet av boken har jag använt i båda kurserna. Vi har diskuterat dem och tittat på dem så jag kände att de är bra att ha med för att ge lite mer substans i boken. Jag hade en betaversion klar av boken när jag började nästa kurs i februari, och sedan har jag bearbetat den efter feedback från kurs nummer två. Boken passar bra både som kurslitteratur och för den som vill lära sig mer om hur man kan tänka när man ska planera sin egen släktberättelse.

Digital utgivning

Eva ger ut sin bok som e-bok av två skäl: Det kostar mycket att trycka och distribuera en fysisk bok och en e-bok är ett väldigt smidigt format som många kan ta del av på ett enkelt sätt. En pdf-fil kan alla läsa på sina datorer, och sedan finns den även som E-PUB-fil för surfplattor. Eva tror att de flesta släktforskare är datorvana och märker att det är många som vill ha boken.

– Då själva boken är på 38 sidor, om man inte räknar med bilagan med exempel, tycker jag att den passar som e-bok. Har man en surfplatta och sitter och släktforskar och skriver, då har man ju boken i surfplattan och så skriver man på sin dator. Jag tycker att en e-bok känns naturligt idag. Det är ett enkelt sätt att publicera en bok.

– Några hundra nedladdningar har gjorts, vilket jag tycker är många. Jag

har inte marknadsfört boken på något annat sätt än skickat information till några släktforskningstidningar och gjort inlägg i facebook-grupperna "Släktforskare" och "Släktforskning för noviser". Det kom många beställningar direkt de dagarna när inlägget syntes. Men sedan försvinner det ju i flödet. Egentligen är väl marknadsföringen av boken det svåra, tycker jag. För jag vet inte hur jag ska göra, mer än att bli omskriven.

Intervjuer

En stor del av informationen Eva omarbetar till berättelser kommer från arkiven. Men hon har även intervjuat släktingar. Hon har först letat i kyrkoböcker, bouppteckningar och gamla kartor för att få veta lite mer. Och sedan, när hon fått grunduppgifterna, har hon intervjuat släktingar, bl.a. en moster till hennes barns far.

– Då har jag haft lite uppgifter att utgå från och kan fråga vad de vet om detta. När vi har haft dessa sessioner kommer de igång och minns mer och mer. Det räcker därför oftast inte att pratas vid endast vid ett tillfälle. Jag har pratat väldigt mycket med min pappa. Jag har även mycket kontakt med min ena moster. Hon håller på att skriva släktberättelser om det hon själv kommer ihåg. Vi har haft mycket kontakt och pratat om släkten.

– Vid släkträffen för pappas släkt märkte jag att han och hans syskon kom ihåg olika saker. Det skiljer sig ofta mycket mellan vad den yngsta och äldsta i syskonskaran kommer ihåg och kan berätta om sin egen uppväxt. Jag tycker absolut att man ska fråga sina föräldrar,

om man har möjlighet till det, eller sina äldre släktingar som finns kvar i livet. Ju äldre de är, desto längre tillbaka i tiden har de ju egna minnen. När man väl börjar prata så kommer minnet tillbaka, då eller några dagar senare. De flesta tycker att det är roligt att prata om gamla tider. Så jag tycker absolut att man ska ställa frågorna. Det är så många som ångrar att de inte frågade mer när föräldrar och far- och morföräldrar fanns i livet.

Disposition

Innan man börjar skriva på sin släktberättelse är det viktigt att fundera på vad man vill ha med. Att göra en disposition hjälper en t.ex. att se vilka delar som hör ihop.

– Arbetet med dispositionen är ett sätt att klargöra sina tankar. Man kommer väl inte att följa den exakt, men det är ett sätt att få struktur i röran av alla detaljer som man ofta har innan man börjat skriva.

På frågan om man ska planera för att skriva om släkten i stort eller om en person i taget, svarar Eva att man inte ska läsa sig vid det ena eller andra.

– Har man en släkt med flera, väldigt intressanta enskilda livsöden tycker jag att man ska lyfta fram dem. Men samtidigt ska man sätta in dem i sitt sammanhang. De är ju inte en egen ö. Man måste ta upp familj och livssituation, och hur samhället såg ut. Det är alltid bra att berätta om enskilda människor. Det är ju människor man vill lära känna då man läser en roman. Sedan kan man naturligtvis skriva om släkten som helhet, om man t.ex. har en släkt som är känd för något särskilt, eller att det finns

vissa mönster där man har gjort samma sak, t.ex. en släkt full av äventyrare eller en släkt med samhällsbyggare o.s.v. men gärna som en bakgrund till den enskilda människan. Jag tycker även att släktforskare i sina släktberättelser ska analysera sina fynd och fundera på orsakerna bakom.

Eva skickar oftast ut sina e-böcker som pdf-filer till släktingar. Om hon har hittat ny, passande information genom sin släktforskning uppdaterar hon enkelt sin fil och skickar ut en ny, uppdaterad pdf till alla berörda.

– En tryckt släktbok är ju färdig, men eftersom en släktforskare aldrig blir färdig kan det vara bra att ha ett digitalt komplement, t.ex. en hemsida, blogg eller pdf-filer, där man kan berätta om ny information man hittat efter att boken trycktes.

Många släktforskare är nog intresserade av att skriva en släktbok, men de planerar att börja först då de är färdiga.

– Det tankesättet måste man försöka ta sig ur, om man verkligen vill få en berättelse skriven. Det är bättre att sätta igång med det man har. Sedan kan man lägga till nya upptäckter under arbetets gång. Berättelsen behöver inte vara definitiv.

– Det är nog många släktforskare som stannar vid att bara ha ett släkträd, med namn, årtal och platser. Det är målet för väldigt många. Men jag tror att de olika TV-programmen om släktforskning har gjort att många fått upp intresset för att föra släktinformationen vidare genom att berätta om den.

Ett tips för att aktivera hela familjen är att åka på släktforskningssafari. Man

Evas bästa tips till släktforskaren

1. För många är det svårt att börja skriva, eftersom man vill ha en bra inledning. Om det är svårt att komma igång: hoppa över inledningen och börja skriva om det du tycker är mest intressant. Inledningen kan du skriva senare.
2. Tänk på vem du skriver för. Skriv för dina läsare, inte för släktforskare. Den som inte släktforskar vet inte vad som menas med mm ff mf etc. Skriv mormors farfars morfar i stället. Förklara ord och begrepp som kanske är självklara för oss släktforskare men inte för andra, t.ex. oäkta barn, husförhörslängd, patronymikon m.m.
3. Blanda detaljerade beskrivningar och spännade händelser med mer övergripande sammanfattningar. Då blir texten mer varierad och intressant.
4. Planera vad du vill skriva innan du börjar. Gör en disposition med ungefärlig kapitelindelning och innehåll. Det blir ett stöd för skrivandet och kan hjälpa dig framåt.

väljer ut ett objekt som har anknytning till slakten och som man hinner besöka under en dagstur. Det är även ett ypperligt tillfälle att dela med sig av släktberättelser.

– Jag tror att släktberättelserna får ett högre värde om man har sett platserna och sedan kan studera släktberättelserna när man kommit hem. Det blir en bra helhet. Det är jätteroligt med släktsafari. Just att leta efter, och hitta, gamla torpgrunder där släktingar man släktforskat om faktiskt har levat. Jag tycker att det är fantastiskt.

Egen historia

Trots att hon själv uppmanar andra att skriva berättelsen om sig själva har hon själv inte gjort det än. Inte ett färdigt verk i alla fall.

– Det är jätteviktigt tycker jag. Och jag har grunden klar till min egen berättelse eftersom jag skriver en del om mig själv på min hemsida, som jag haft sedan 1997. Det har jag gjort mycket med tanke på mina barn. Jag jobbade på sjön

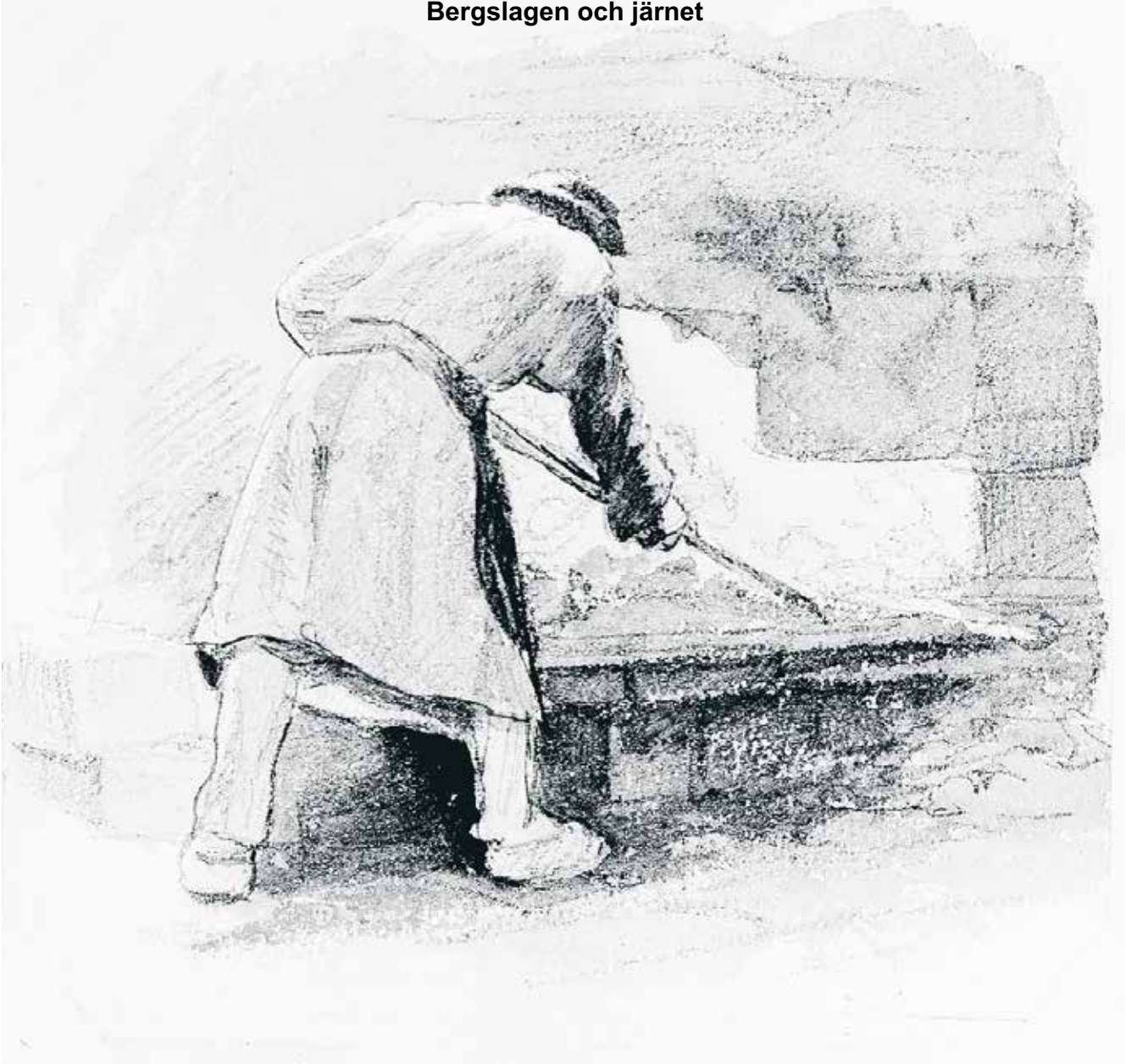
på 1970-talet och det har jag gjort en flik om på min hemsida. Och jag har även skrivit om när jag var au pair i England och lagt upp på hemsidan. Jag behöver skriva lite mer om min barndom och det finns ju all anledning att samla ihop informationen från hemsidan och få ihop det till en släktberättelse. Men jag håller på med så mycket annat. På mina kurser påminner jag deltagarna att inte glömma bort att skriva om sig själva också. Det är lätt att man inte tänker på det. För barnbarnen är det man själv har upplevt och känner var alldeles nyligen redan historia. Jag tycker att det är viktigt, men sedan kanske jag inte lever precis som jag lär. Men jag räknar med att tiden ska komma. Jag skulle inte ha något problem att gå i pension idag och ändå vara fullt sysselsatt i många år framåt. Det tar ju aldrig slut när man väl börjat med släktforskning. 🐼

Släktforskardagarna 2013

Köping, 23-25 augusti

Bergslagen och järnet

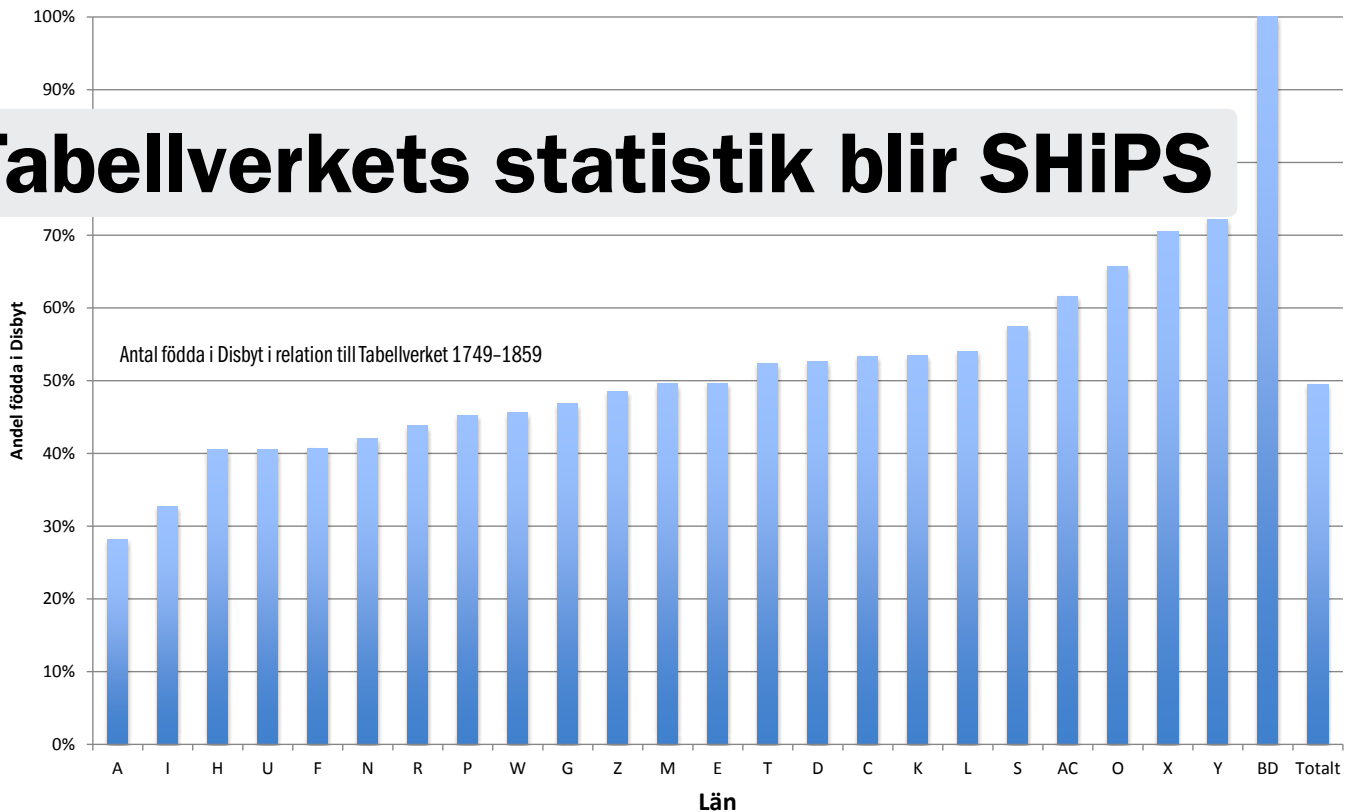
Arrangörer: **Västra Mälardalens Släktforskare**

Huvudsponsor: **Arkiv Digital**

Medarrangörer: **Sveriges Släktforskarförbund och NBV**

Tabellverkets statistik blir SHiPS

FÖR EN TID SEDAN FANN JAG ATT UMEÅ DEMOGRAFISKA Databas (UDD) har lagt upp en databas med uppgifter ur Tabellverkets listor 1749-1859. Födelsetalen kan jämföras med statistik från DISBYT för att värdera täckningsgraden.

Några ord om Tabellverket

Tabellverket skapades 1749 för att den svenska staten ville få koll på befolkningen. Hur många kunde beskattas och hur många kunde göra krigstjänst? Det var världens första nationella statistikbyrå. Prästerna i församlingarna runt om i landet var tvungna att rapportera in uppgifter om födda, döda, vigda. För att man skulle kunna beräkna kvinnors fruktsamhet behövdes också uppgift om mammans ålder. Det är därför den uppgiften börjar dyka upp i födelseböckerna. Prästerna skulle också redovisa dödsorsaker, vilket de protesterade mot därför att de inte kände sig kompetenta

att ställa diagnoser. Var femte år skulle de också redovisa antalet invånare i sin församling i femårsklasser.

Tabellverkets data på webben

Sedan många år tillbaka har Tabellverkets tabeller funnits avskrivna på webben på UDD. Dessa har dock legat var församlings tabeller för sig, varför det har varit svårt att använda dem för att jämföra med DISBYT. Alla dessa uppgifter har nu lagts in i en databas som kallas SHiPS, Swedish Historical Population Statistics, på www.ddb.umu.se/tjanster/ships. Databasen täcker åren 1749-1859. Den har ett interaktivt gränssnitt, där man som användare kan välja ut olika mått som man vill studera, och sedan visa resultatet som tabell, diagram eller på kartor.

Jämförelse med Disbyt

Enligt Tabellverket föddes under dessa 111 år 8,2 miljoner personer i Sverige.

Som jämförelse kan man ta fram i DISBYT hur många som är födda. Det är ganska enkelt att ta fram hur många personer som finns i DISBYT. Under samma period finns 8,4 miljoner födda angivna i DISBYT. Problemet är att många av dessa är dubletter inrapporterade av olika medlemmar. Det är också så att om en person har två efternamn får den två poster i DISBYT.

Frågan blir då hur många unika personer som finns i DISBYT under denna period. Jag brukar räkna antalet födda där de som har samma normerade för- och efternamn, födelseår och födelsesocken bara räknas en gång. Gör man på det sättet är 4,7 miljoner personer födda den perioden. Felkällorna här är fortfarande att namnvarianter ger dubbla poster. Likaså kan olika orter ge dubbla poster, t.ex. om en forskare anger en person född i Stockholm och en annan forskare anger samma person född i Maria, Stockholm.

ENKÄTER

Under sommaren och hösten kommer vi att genomföra ett antal olika enkäter som riktas till ett urval av medlemmarna. Det kommer att handla om sådant som exempelvis hur ni uppfattar Diskulogen och vilka av DIS olika tjänster ni använder.

Om du får ett e-postmeddelande från DIS med en länk till en enkät att fylla i är det alltså i sin ordning och inte någon bluff. Vi är mycket tacksamma om du tar dig tid att fylla i enkäten, om du skulle få ett sådant e-postmeddelande.

Vi kommer att redovisa resultatet av enkäterna antingen i DIS Forum eller i Diskulogen.

STYRELSEN

Webbmästare sökes

Vi behöver en webbmästare till DIS.

Din uppgift blir framför allt att hålla vår hemsida aktuell med spännande information och artiklar från DIS och den övriga släktforskningsvärlden. En del information kommer du att få skickad till dig, en del får du ta initiativ till att få in och en del kommer du att få skriva själv.

Du behöver alltså tycka att det är roligt att **skriva och informera**, och hålla kontakt med många personer i DIS som kan tänkas kunna bidra med artiklar och notiser till hemsidan. Du behöver också ha en viss **grafisk begåvning** så att du kan illustrera artiklar med bilder och foton.

Vi använder Joomla och har dessutom en del system som är gjorda direkt i php. Du behöver alltså ha grundkunskap om **Joomla** eller annat liknande CMS, samt grundläggande färdighet i programmering av framför allt **PHP**. Du behöver också kunskaper om **HTML**, **CSS**, **Javascript** med flera webbtekniker. Våra servrar kör Linux och du bör alltså ha grundläggande kunskap även om **Linuxservrar**.

Givetvis bör du också ha intresse för **släktforskning och DIS** olika aktiviteter och tjänster.

Arvode utgår på timbasis. Omfattningen är svår att ange exakt men troligen cirka 10 timmar i veckan i snitt. Du kan befinna dig var som helst i landet.

Intresserad?

Kontakta Daniel Berglund, db@dis.se, 0705-244088 (lämna meddelande på telefonsvararen om jag inte svarar).

För att ta höjd för dubbla efternamn gjorde jag en specialkörning över förnamn, födelsedatum och födelsesocken för poster där vi har uppgift om fullständigt datum. Jag kunde då se hur vanligt det var att poster är dubblerade p.g.a. flera efternamn. Denna dubbleringsgrad växlar för olika län mellan 5 och 27 %, med ett genomsnitt på 12 %. Tar man hänsyn till detta så är antalet unika personer 4,1 miljoner.

Norrboten i topp

Utifrån denna uppskattning av antalet födda i respektive län i DISBYT kan man ställa siffran i relation till antal födda enligt Tabellverket och UDD. Statistiken redovisas i diagrammet intill. Som synes ligger Stockholms län i botten och Norrbotten i topp. Att alla födda i Norrbotten skulle vara registrerade i DISBYT låter lite osannolikt. En felkälla tror jag är församlingsklyvningarna, som gjort att personer ibland är registrerade på

den församling som fanns vid tiden för födelsen, och i andra fall i den församling som gällt i senare tid. Det kanske finns någon läsare som har en bättre förklaring till varför det ser ut som det gör? Det är i detta sammanhang också viktigt att påpeka att vi i DISBYT använder länstillhörigheten som gällde år 1900 samtidigt som Tabellverkets siffror rimligen redovisar den länsindelning som gällde respektive år.

50% av befolkningen

Räknat på detta sätt är 50% av alla födda under denna period med i DISBYT. Det är en fantastisk siffra. Hur länge dröjer det innan vi kommer upp i 75%? Två faktorer tror jag kan bidra till en mer fullständig databas. Den viktigaste är att fler medlemmar skickar in DISBYT-utdrag och den andra att vi blir bättre på att inte bara registrera våra direkta anor, utan även syskon och kusiner. 🙏

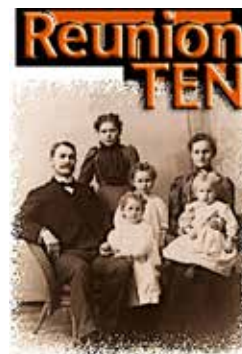

HELGE OLSSON
helge@dis-syd.se
www.kulturenanderslov.se/helge

SVEN LÖVFORS
sven@lovfors.se

Reunion 10 på svenska

Ska jag skaffa mig släktforskningsprogrammet Reunion för Mac? Ska jag uppgradera mitt äldre Reunion till version 10? Några svar på sådana frågor ger inte Sven Lövfors i dagens Macspalt. Det överlåter han åt var och en att fundera över. Men han delar med sig av några egna intryck av 10:an.

DET FÖRSTA SOM FALLER I ÖGONEN, OM MAN JÄMFÖR med tidigare versioner av Reunion, är en tredelning av innehållet på skärmen. I mitten har vi en centrumfamilj med mamma och pappa, deras barn och föräldrar. I en kolumn längs vänstra sidan finns ett navigeringsfält och till höger ett löstagbart sidofält.

Navigeringsfältet är uppdelat i en övre och en undre del. Knapparna i den övre delen ger direktåtkomst till åtta vanliga inkörsportar i programmet. Låt oss skärskåda tre av dessa något närmare, Familjevy, Träd och Rapporter.

Familjevy

Defaultvyn i mitten är *Familjevy*. Man slås av de nya möjligheterna att lägga in bilder i denna. Nu finns plats för storleksreglerbara tumnagelbilder (även rörliga) av centrumfamiljen men också av föräldrar och barn. Bilderna på centrumfamiljen har dessutom flyttats upp till en mer självklar plats, namnrutorna. Alla bilder kan fällas ut och förstoras om man vill rotera, beskära eller mejla dem.

I namnrutan kan bland annat visas ålder och släktskap. Vill man inte använda

den komprimerade släktskapsangivelsen av typen *GG mormor/farmor*, vilket jag tror en del av oss inte är nöjda med, kan man byta ut den och själv föra in den vanliga svenska släktbeteckningen. Ett sådant förfaringssätt är för övrigt ett exempel på ett genomgående drag i programmet: konfigurera enligt eget tycke!

En liten triangel i varje namnruta ger en popup-menü med ett tiotal valmöjligheter, allt från personens *Partner och Barn* till det nya *Visa alla platser för denna person på karta*. Kartan (alternativt satellitbilden) är Googles och platserna geotaggas.

Träd

Under *Träd* kan man välja bland annat *Antavla*. Sedan programmet skapat ett nät av namnrutor inklusive löstagbara bilder, ankommer det på mig att göra det hela aptitligare genom en mix av ytterligare texter, bilder och figurer. Liksom tidigare står en kraftfull layoutfunktion till förfogande och den är hyggligt lätt att hantera. Att skapa en antavla tror jag underlättas av att man har tillgång till en stor skärmyta. Det går att låta trycka väggstora utskriften, något som

programmakarna själva menar är en specialitet för Reunion-programmet och något jag själv praktiserat.

Rapporter

Under *Rapporter* döljer sig inte mindre än fjorton menyval. Hälften av dem, nämligen *Personark*, *Familjegruppark*, *Blanka formulär*, *Familjehistoria*, *Register*, *Anor* och *Ättlingar* har en sak gemensam. De har som första exportdestination det ordbehandlingsprogram som valts i Inställningar. Detta står i samklang med vad skaparna av Reunion skriver på sin hemsida: "Reunion har alltid lutat mer åt *devisen Låt oss ge användaren massor av flexibilitet, snarare än Tryck på en knapp och du får en mekanisk, icke redigerbar rapport med mycket få valmöjligheter. Det är därför som vår registerrapport, till exempel, går automatiskt till din ordbehandlare*" (www.leisterpro.com under Reunion 10 Support, Questions and Answers; min översättning).

Då tycker man att detta också borde gälla ett annat menyalternativ under *Rapporter*, nämligen det nyinsatta *Nekrologer*, men där blir man inte hänvisad till sitt ordbehandlingsprogram. Programmakarna tänker sig visserligen att nek-

rologerna ska likna sina motsvarigheter i dagstidningarna och ha en stereotyp form och menar kanske då att det klarar sig med den inbyggda redigeringsmöjligheten, men i den svenska versionen är det alldeles tydligt att en kraftig redigeringsbehövs.

Skaparna av Reunion framhåller att man avsett att användarna inte ska känna sig bundna av en viss rapportfunktion när man till exempel vill göra en släktbok utan hellre använda sin egen kreativa förmåga och sina eventuella specialprogram i en personlig mix från paletten: *"Det finns inget sätt att trycka på en knapp och få allt att hända på en gång – det finns inget kommando Gör en bok – men det finns många, många möjligheter."* Att det inte finns en knapptryckning för att göra en bok ser dock ut att vara en sanning med modifikation. Rapportvalet *Anor* exempelvis tycker jag nog gör skäl för benämningen knapptryckarmetod då resultatet i det stora hela verkar kunna överföras till bokform av traditionell typ, åtminstone om man inte har några större krav på variation och läsupplevelse.

Sidofält

Den undre delen av navigeringsfältet är rubricerad *Sidofält*. Därifrån styr man

vad som ska visas i ett sidofält som kan fällas ut längs högra sidan av skärmen. I sidofältet kan man visa tretton olika listor. De har ersatt ett antal separata fönster i tidigare versioner. En dubblat sidofältet i tabellform kan lösgöras tillsammans med sitt navigeringsfält och till exempel placeras på en andraskärm. Då kan man alltså ha två olika listor samtidigt på skärmytan. Sidofältet påminner i vissa delar om sin motsvarighet i Reunion för iPad.

Listan *Personer* har bland annat sökruta och skrollningsmöjlighet. Där träffar man på en sak som också förekommer i andra sammanhang där man har att göra med en engelskspråkig förlaga. Alfabetiseringen av personnamnen låter å, ä och ö sorteras under motsvarande vokal utan diakritiskt tecken. Listan *Platser* följer dock den svenska alfabetiseringen, vilket torde betyda att man borde kunna förvänta sig något liknande även för listan *Personer*.

En Dela-knapp, en ruta med en pil, dyker upp lite varstans i programmet med olika exportmöjligheter. Under *Personer* i sidofältet skapar den en *Indexrapport* som dirigeras direkt till valt ordbehandlingsprogram men som också kan gå till mejlprogram eller webbläsare.

Sidofältets många olika varianter och nya möjligheter är nog det som har påverkat mitt arbetsflöde mest i Reunion 10.

Programversioner

Reunion 10 är i skrivande stund framme vid version 10.0.6. En svensk översättningsfil kan köpas till, antingen i kombination med programmet eller separat. Översättningen är i samma stund framme vid version Reunion 10 Sw – 1.3. En uppdatering av denna vore säkert välkommen då ord från den amerikanska förlagan fortfarande i några fall hänger kvar.

Reunion 10 finns också i en testversion. Den har vissa begränsningar, bland annat antal personer som kan läggas in. Men den är inte begränsad i tid. 🍏

Släktforskning

- mer än bara namn...

ARKIVDIGITAL

Nyfotograferade kyrkböcker i färg!

- Svensk släktforskning i färg
- Över 35 miljoner bokuppslag
- Mycket mer än bara kyrkböcker

Vi fördjupar samarbetet med DIS
för att ge alla medlemmar så bra
service som möjligt!

Priser från 75:-/vecka till 1045:-/år

Webb: www.arkivdigital.se

E-post: info@arkivdigital.se

Generalstabskartan

Bild 1: Stockholmsbladet var det första blad av generalstabskartan, som graverades och trycktes. Det trycktes då endast i svartvitt men kolorerades för hand. Senare utgivna blad trycktes normalt med svart och blå färg.

Generalstabskartan började ges ut i början av 1800-talet och mångfaldigades med hjälp av tryckpress från och med 1857. Den har varit till stor nytta i både militära och civila användningsområden – och nu även för släktforskaren. →

GENERALSTABSKARTAN ÄR ETT AV SVERIGES MEST KÄNDA KARTVERK, VARS utgivning startades i början av 1800-talet. Anledningen till att arbetet påbörjades var att militären ansåg att man behövde ett rikstäckande kartverk för att kunna försvara landet – en idé som hade sitt ursprung i Napoleons Frankrike. Tanken var att kartan skulle vara enhetlig över landet och därtill även täcka Norge och delar av norra Tyskland. Många olika skäl gjorde dock att kartorna till innehåll, kvalitet och skala inte blev enhetliga över landet.

Ursprungligen var alltså kartverket ett rent militärt företag, men efterhand måste man anpassa det till de behov och önskemål som fanns i det civila samhället. Arbetet med kartan, som formellt startades 1805, kom att fortsätta ända till 1979. Det är därför naturligt att det kom att påverkas av utvecklingen inom bl.a. mät- och reproduktionstekniken liksom av förändrad behovsbild och den erfarenhet som man successivt vann med framställning och användning av kartan.

När kartarbetet startade 1805 hade den s.k. Fältmätningsskåren ansvaret, som dock redan 1811 övergick till Fältmätningbrigaden inom Ingenjörsskåren. 1831 omorganiserade man återigen verksamheten som nu placerades inom Generalstaben med beteckningen Topografiska kåren. Kårens uppgifter övertogs 1874 av Generalstabens topografiska avdelning. Generalstaben fick släppa uppdraget att framställa kartverket 1937 då verksamheten organiserades inom det helt civila ämbetsverket Rikets Allmänna Kartverk (RAK).

Generalstabskartan är numera en vedertagen beteckning på kartverket, men som framgår av organisationsöversikten låg verksamheten inte under hela produktionstiden under Generalstaben. Kartserien hade i själva verket olika beteckningar genom åren. Inledningsvis

kallades den bl.a. Svenska Kartan eller Militärkartverket. När man 1857 började trycka kartan och göra den tillgänglig för allmänt bruk användes beteckningen Topografiska corpsens karta öfver Sverige. Denna beteckning övergavs 1874 då man införde Generalstabens karta öfver Sverige och detta namn behölls även efter det att det civila RAK tog över ansvaret för kartarbetet.

Generalstabskartans innehåll och framställning var givetvis från början helt anpassat till de militära behoven och produktionen inriktades i första hand på att täcka de områden där man kunde förvänta sig fientliga (i först hand ryska) angrepp. Detta är anledningen till att man prioriterade karteringen av de östra och sydliga delarna av landet medan t.ex. Norrlands inland och fjälltrakter länge sköts på framtiden.

I arbetets begynnelse var målet inte att framställa en tryckt version av kartan utan man nöjde sig med ett enstaka, handritat exemplar. Ganska snart insåg man att man måste ha tillgång till en större upplaga av kartan. Man började därför 1826 att gravera kartan på kopparplåt för att kunna trycka upp en begränsad upplaga [Bild 1].

Kartan var i detta inledande skede hemligstämplad och det var först 1857 som man beslutade att tillhandhålla den även för civilt bruk. Detta genomfördes framför allt tack vare att den kände järnvägsbyggaren Nils Ericson, som behövde kartan för utbyggnaden av järnvägsnätet, men som blivit nekad att ta del av de hemliga kartorna, klagade högljutt på att kartan hölls hemlig.

Det visade sig snart att det fanns ett stort intresse för och behov av kartan inom landet, hos både allmänhet, företagare och myndigheter. Försäljning av tryckta kartor kom igång i större omfattning under 1860-talet genom hovbokhandlaren Adolf Bonnier. Karttryckningen skedde länge genom Gene-

ralstabens Litografiska Anstalt, GLA, som trots vad namnet antyder var ett rent privat företag. GLA hade också rätten att vidareutnyttja kartplåtarna för framställning av särtryck och andra följdprodukter. Inledningsvis trycktes kartan i koppartryckspress på lumpppapper som färglades för hand. Efterhand kom mer rationella tryckmetoder och tryckningen gjordes i regel endast i två färger, svart och blått.

Som antytts är generalstabskartan inte ett alltigenom enhetligt verk. Olika skäl gjorde att kartproduktionen kom att genomföras på skilda sätt i södra och norra Sverige. Man talar därför i detta sammanhang om att verksamheten var uppdelad i södra respektive norra verket. Skillnaden mellan kartorna i de två verken är betydande i många avseenden. Gemensamt för de båda verken är att de innehållsmässigt är likvärdiga, att de är heltäckande och att de är baserade på ett enhetligt referenssystem. Till skillnad från nästan alla tidigare framställda kartor över landet ger de en fullständig bild av höjdförhållandena, som innan dess var förhållandevis dåligt kända. I ett inledande skede, fram till mitten av 1800-talet, redovisades visserligen endast terrängens lutningsförhållanden, men därefter redovisades även höjdsiffror (först i fot, sedan i meter över havet) för sjöar, bergstoppar etc.

Gemensamt för de båda verken är också att fältarbetena genomfördes med förhållandevis enkla metoder. Fältrekonosceringen baserades i princip på tidigare upprättade lantmäterikartor som förminskades och sattes samman till en s.k. stomkarta. Stomkartan, som normalt hade skalan 1:50 000, kompletterades genom fältarbete, särskilt med information om terrängens höjdförhållanden, som ju normalt inte alls redovisades på de äldre lantmäterikartorna. Fältarbetet måste även omfatta uppmätning av de områden som aldrig varit fö-

Bild 2: Utsnitt ur konceptkarta Finspång SO i 1:50 000. Det med blyerts ritade rutnätet användes när kartbilden förminskades för hand ruta för ruta till kartskalan 1:100 000. Denna s.k. rutning användes tills det blev möjligt att göra förminskningen med fotografisk metodik.

remål för kartering i samband med någon lantmäteriförrättning. Fälтарbetet genomfördes med enkla mätningar och uppskattningar där stegning och ögonmått var huvudingredienser. Höjdmätningar gjordes med barometer och enkla lutningsmätare. Fälтарbetet redovisades tuschritat vanligtvis på konceptkartor i skala 1:50 000 [Bild 2]. Generalstabskartan är dock, trots de enkla metoder som användes, en förhållandevis noggrann karta som ger en god och detaljerad bild av landskapet så som det såg ut vid karteringstillfället.

Konceptkartorna hölls länge hemliga men kunde under den senare delen av produktionsperioden (efter 1897) tryckas och tillhandahållas öppet. Avsikten var att man ville göra kartläggningens resultat tillgängligt så fort som möjligt. De tryckta konceptkartorna framställdes med enklare metodik än den gravade kartan och fanns därför ofta till salu 3–4 år innan den slutliga produkten var färdig. De tryckta konceptkartorna har normalt skalan 1: 50 000 och innehåller därför oftast fler detaljer än den slutliga produkten.

De tuschritade konceptbladen förminskades och innehållet överfördes till kopparkopparplåt genom gravyr. Gravyren var ett mycket tidskrävande arbete. Man räknade med att det tog ca fyra år för en

gravör att färdigställa ett kartblad. Kopparkopparplåten var alltså kartans original och man kunde göra ändringar och tillägg på plåtarna i samband med nytryckning av kartorna.

Södra kartverket

Det södra verket täcker landets södra delar upp till en öst-västlig linje i höjd med Söderhamn. Verket omfattar 110 rektangulära och lika stora blad i storleken 20x15 decimaltum, d.v.s. ca 60x45 cm [Bild 3]. De har alla skalan 1:100 000 och huvuddelen av området baserades på ett fälтарbete som redovisades i skalan 1:50 000.

Arbetet med kartläggningen av södra Sverige tog drygt 100 år. Det påbörjades 1805 och först 1922 gavs det sista bladet (107 Älvdalsåsen) ut. De tidigast framställda bladen hade dock under tiden varit föremål för mer eller mindre omfattande revideringar. Dessa avsåg främst förändringar i vägnät och bebyggelse. När hela södra delen av landet var kartlagt inleddes ett arbete med förnyelse av kartverket. Detta kom att genomföras dels som en ren nyframställning av vissa blad dels som en genomgripande revidering av andra blad. Nyframställningen kom att omfatta 39 blad medan 53 blad blev föremål för en grundläggande revidering. Detta innebär att det

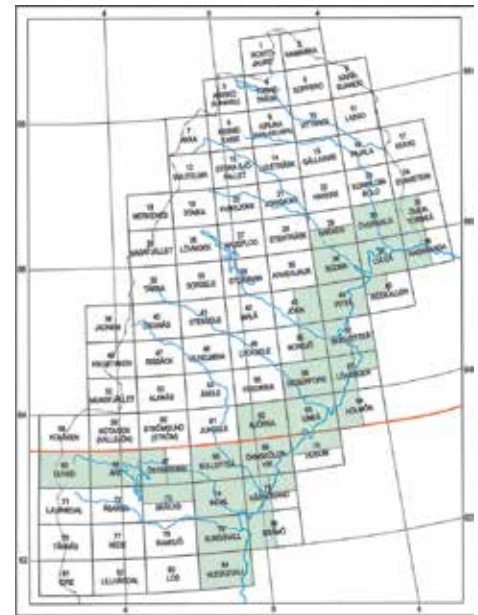

Bild 4: Norra verket omfattade 84 kartblad i 1:200 000. Norr om den röda linjen var kartan av kombinerad ekonomisk-topografisk typ. Det med grönt betecknade området gavs också ut i 1:100 000.

106	107	108	109	110					
101	102	103	104	105					
94	95	96	97	98	99	100			
87	88	89	90	91	92	93			
78	79	80	81	82	83	84	85	86	
69	70	71	72	73	74	75	76	77	
61	62	63	64	65	66	67	68		
51	52	53	54	55	56	57		59	
42	43	44	45	46			48	49	
32	33	34	35	36	37		39	40	
24	25	26	27	28	29	30	31		
16	17	18	19	20	21	22			
13	14	15	16	17					
8	9	10	11	12					
4	5	6	7						
1	2	3							

Bild 3: Det södra kartverket omfattade 110 blad i 1:100 000. De med grönt markerade bladen blev föremål för total ommätning under perioden 1922-1958. För huvuddelen av de ommätta bladen gav man också ut tryckta konceptblad i 1:50 000.

Bild 5: Bilden visar ett utsnitt ur den ekonomisk-topografiska kartan över norra delen av Norrland. Den trycktes i sex färger för att bl.a. visa åker (gul) och äng (grön). Kartan här förstorad till skala 1:100 000.

→ finns flera utgåvor av nästan alla blad. För vissa blad finns det ända upp till sex olika utgåvor med mer eller mindre genomgripande revideringar.

Norra kartverket

Det norra verkets kartor täcker landets norra delar ner till en öst-västlig linje i höjd med Söderhamn. Det finns en mindre överlappning mellan de två kartverken. Verket omfattar 84 blad och skalan är 1:200 000. Beslut om kartläggningen i norr togs först 1886. Man lade då fast att kartbladen skulle göras som s.k. gradblad med storleken 1,5 grad i bredd och 0,5 grad i höjd. Detta innebär att bladen – till skillnad från de rektangulära bladen i södra verket – är olika stora och icke rektangulära.

Ganska snart kom man underfund med att den valda skalan var för liten för att kunna återge särskilt de mer bebyggda områdena av Norrland med önskvärd tydlighet. Man beslutade därför att också ge ut blad i skala 1:100 000 för områden utmed norrlandskusten och längs en del älvdalarna [Bild 4].

En annan avvikelse jämfört med södra verket är att den officiella versionen av kartan i norra delen av landet ned till breddgraden 63° 30' (en öst-västlig linje strax söder om Umeå) var en kombi-

rad ekonomisk-topografisk karta. Kartan över detta nordligaste område skulle tryckas i sex färger [Bild 5] till skillnad från två färger för övriga delar av landet. GLA fick dock – av ekonomiska skäl – tillstånd att trycka även kartorna över det nordligaste området i två färger. Man ser därför inte så ofta den fullständiga sexfärgsversionen av kartan.

När det gäller bladen i skala 1:200 000 har endast tre av bladen varit föremål för revidering. Däremot genomfördes grundlig revidering av ett relativt stort antal av bladen (57 av 87) i 1:100 000.

Tillgänglighet

Generalstabskartan kom till stor användning i såväl militära som civila tillämpningar. Den användes dels som den var, dels som underlag för andra kartprodukter som turist-, bil- och fjällkartor. Än har kartan inte helt spelat ut sin roll. För den som vill studera hur landet såg ut under 1800- och 1900-talen kan den vara till stor nytta och glädje. Detta gäller inte minst för släktforskare som vill studera utvecklingen av bebyggelse och kommunikationsleder eller som vill se var alla de gamla, nu sedan länge försvunna, torpen låg.

Generalstabskartan i tryckt form är idag inte tillgänglig annat än i arkiv, på

bibliotek, antikvariat, Tradera etc. Eftersom det huvudsakligen handlade om en militärt styrd produktion finns nästan allt arkivmaterial i Krigsarkivet.

Lantmäteriet har genomfört skanning av en stor mängd material kopplat till kartverket. Skanningen omfattade tryckta kartor (flera utgåvor av varje kartblad) och handritade konceptkartor (men inte tryckta). En del av detta material finns tillgängligt på Lantmäteriets hemsida under historiska kartor. Där visas normalt den första tryckta utgåvan av respektive blad. För Norrland finns endast kartan i skala 1:200 000 tillgänglig. Man har dock tyvärr valt att presentera kartorna med en teknik som inte alls gör de fint graverade kartorna rättvisa. Den skanning som gjorts av de visade kartorna, liksom av andra tryckta och otryckta original och koncept som ännu inte visas på hemsidan, har en avsevärt bättre kvalitet.

I viss omfattning finns de ritade kartkoncepten i skala 1:50 000 tillgängliga via dvd-skivor utgivna av DIS. Skivorna (en för vardera södra och norra Sverige) innehåller dock bara avsnitt för ett begränsat antal tätbebyggda områden. Nu planerar man inom DIS att fortsätta utgivningen av generalstabskartan över större sammanhängande områden. 🗺

BJÖRN JOHANSSON
bjorn.gustaf@telia.com

Nya kartor är på väg

I samband med Släktforskardagarna i Köping kommer Dis även i år att släppa två dvd-skivor med intressanta historiska kartor. Denna gång blir det en specialutgåva med Östergötlands och Västmanlands län från den populära Häradseconomiska kartan. Dessa har georefererats till projektionen RT90 för att lätt kunna importeras, studeras och jämföras med andra historiska kartor i Disgen.

FÖRRA ÅRETS NYUTGÅVA AV DVD-SKIVAN MED SVERIGES HÄRADSEKONOMISKA KARTOR innehöll ju kartorna i originalprojektion. Endast delar av kartbladen kan med lite möda placeras och studeras i DISGEN. Detta är vi nu på väg att åtgärda!

Georeferering av en historisk karta är en komplex operation, till vilken Lantmäteriet (LM), Riksantikvarieämbetet (RAÄ) och andra institutioner använder dyra professionella programsystem. På RAÄ:s webbplats, www.raa.se > *Kulturarv* > *Landskap* > *Digitala historiska kartor* > *Digital rektifiering*, finns flera dokument som beskriver arbetsgången med sådana. Då varken LM eller någon annan oss veterligt har planer på att georeferera de häradseconomiska kartorna, funderade vi i Dis på om detta vore en möjlig uppgift för oss. Två frågor var avgörande.

Har vi tekniken?

Program som ArcGIS (efterföljaren till ArcView, som nämns i RAÄ:s dokument) från ESRI "kostar skjortan" för en förening eller privatperson. På nätet finns några fria, s.k. Open Source, programvaror som öppnar möjligheten att genomföra dessa kartmanipulationer av rasterbilder. En handledning för våra behov togs fram och i denna ges detaljerade steg-för-steg-instruktioner som omfattar alla erforderliga moment även för en oinvigd: från DjVu-filens export

från dvd:n med de häradseconomiska kartorna via filkonvertering, georeferering, hantering av lägesinformation, retusch och klippning till lagom stora kartbilder i högupplöst jpg för import och visning i DISGEN.

Har vi resurserna?

Omfattningen är lätt skrämmande: Antalet häradseconomiska kartor för de tillsammans 17 länen omfattar ca 1 600 stora kartblad! Var skulle vi hitta kunigt och engagerat folk som kunde hjälpa oss att utföra detta jobb?

I Linköping fick vi kontakt med företaget Arbetslivssupport, som erbjuder arbetsmarknads- och utbildningstjänster. Som en del av deras arbetsmarknadsprogram erbjöds vi hjälp av 8-9 medarbetare.

Projektet startas

Under mars månad påbörjades en inlärningsperiod som omväxlande omfattade genomgångar och praktiska övningar i både Linköping och Norrköping.

Efter att ha gnuggat in arbetsmetoden delade vi upp arbetet i grupper. En Norrköpingsgrupp på 3-4 personer med stöd av Tor Leif Björklund, vice ordförande i Dis-Filbyter, som också bor i Norrköping, och en Linköpingsgrupp på 4-5 personer med undertecknad som handledare. Vi fick också god hjälp av Lars-Gösta Johansson, Norrköping,

även han engagerad i Dis-Filbyter. I april drog "produktionen" igång.

Idag, i början på juni, ser vi ett nästan färdigt resultat: ca 250 bearbetade häradseconomiska kartor redo att granskas och paketeras för dvd-produktion.

Mycket nöjda!

Vi är mycket nöjda med det utförda arbetet och hoppas att medlemmarna och andra kartintresserade skall uppskatta resultatet. Arbetet har gjorts med hög ambition och noggrannhet. Teamen är redan igång med bearbetningen av kartorna för angränsande län runt Mälaren och Hjälmarens och vi hoppas att det fortsatta arbetet skall flyta lika fint framöver.

Mer att göra!

Eftersom det är ett grannlaga arbete att placera de historiska kartorna på plats och det finns mer kartmaterial på tur, skulle vi uppskatta om vi också kunde engagera medlemmar i projekt som detta. Vi har också "halvfabrikat" där kartorna är georefererade, men behöver granskas och anpassas till DISGEN.

Kanske just du, som läser dessa rader, skulle vilja dra ett strå till stacken? Då är du hjärtligt välkommen att höra av dig! 🐣

RootsTech 2013

Släktforskardagarna på amerikanska

Under årets kalla vår fick jag möjlighet att göra ett avbrott en vecka och åka till Salt Lake City, för att kombinera släktforskning, skidåkning och konferens. Ett fantastiskt avbrott i vardagen för alla entusiaster. Redan i februari nästa år kommer möjligheten tillbaka för den som blir sugen efter att ha läst denna artikel.

JAG HAR NOG ALDRIG VARIT PÅ EN RIKTIGT SÅ här stor konferens någon gång. Trots att vi kommer en kvart i förväg är den stora föreläsningssalen som tar 4000 åhörare nästan helt full, så vi får sitta långt ut på kanten. Det gör dock inget för vi har en stor bildskärm framför oss, så vi inte missar någonting. Nästan alla deltagare sitter med sina surfplattor eller bärbara datorer i knät. Jag loggar också in på det trådlösa nätverket, och ser att man live-streamar föreläsningen. Det är ca 5 sekunders eftersläpning i datorn, och jag inser att ekobruset beror på att jag inte har stängt av högtalarna i datorn. I bästa amerikanska stil skriker en speaker i högtalarna "Please welcome mr Shipley Munson" och upp på scenen kommer konferencieren springande.

RootsTech arrangeras av FamilySearch, mormonkyrkans släktforskningsgren, men har fått med sig alla de stora amerikanska drakarna på banan. På ett par år har konferensen vuxit till att bli en av de största i USA. Mellan 8:30 och 10:00 på förmiddagarna hölls keynote-föredragen (huvudföreläsningarna) för alla åhörare. Resten av dagarna kunde man tillbringa i de många olika föreläsningssalarna, på utställningen och i olika workshops. Alla föredrag i stora salen spelades in och kan ses via hemsidan rootstech.org. För året hade konferensen tre specialspår: nybörjare, Storytelling och Developer Day. Budskapen var *Find, Organize, Preserve and Share*.

Storytelling

Ett viktigt tema var Storytelling – d.v.s. att berätta sin historia. Det är ju något som vi i svensk släktforskning brukar tala om – köttet på benen. Här handlade det om berättelsen men också om att

dokumentera den. Två föredragshållare var verkligen värda att lyssna på, dels Syd Lieberman som berättade om sitt liv och ursprung, dels Jyl Pattee som berättade om sin mormors recept på banana cookies och hur hon med detta recept bevarade minnet av sin mormor. Gå in på Roots Techs hemsida och lyssna på dessa föredrag. FamilySearchs Dennis Brimhall berättade historien om sin far som blev nedskjuten över Tyskland under andra världskriget. En historia som pappan aldrig själv berättade, men som Dennis har kunnat rekonstruera i efterhand och till och med fått tag i bilder på när just hans fars flygplan störtar.

Jag tror att vi släktforskare är bra på att berätta våra historier för varandra. Vi är sämre på att skriva ner dem och illustrera dem på ett sätt så att de intresserar vår omgivning. Här tryckte man mycket på att använda modern teknik, fotografera, filma, illustrera. Göra Powerpoint-presentationer, klippa ihop små filmer, skriva små illustrerade berättelser. Ett uttryck för detta var *Treelines.com* som vann pris som bästa innovativa produkt för släktforskare. Tanken med *Treelines.com* är att det ska vara enkelt att skriva en berättelse på webben och få den presenterad på ett snyggt sätt med hjälp av uppgifter från Gedcom-filer, tidslinjer, inklipta bilder och filmer.

Då glider vi också över på nästa utvecklingsspår för framtidens släktforskning. I USA har släktforskarna kommit långt i övergången från att dokumentera släktforskning på papper till att dokumentera den på webben. Det börjar bli allt vanligare att helt enkelt släktforska från en surfplatta. Det man finner sparas antingen direkt i den tjänst man använder som t.ex. www.ancestry.com eller också sparas det i en filarea som man har på

webben såsom Dropbox. Själv känner jag mig inte riktigt bekväm med detta samtidigt som jag inser att jag inte längre trycker ut varje sida jag fotograferar av på papper, utan har en del bara digitalt.

Developer Day

Redan från början har det funnits en Developer Day (utvecklarnas dag) på konferensen och själva konferensnamnet antyder ju en viss teknikorientering. Denna dag hålls för de som vill lyssna på ett antal föreläsningar med teknikfokus. Jag tyckte det var roligt att gå runt och lyssna på dessa. En del var så high tech, att jag knappt förstod vad de talade om, andra var på en mer rimlig nivå för mig.

Av intresse var att många av de stora släktträdssajterna visade sig ha öppna gränssnitt, så att tredjepartsutvecklare kan läsa och i vissa fall skriva direkt till dessa sajter. Det börjar dyka upp produkter som kan läsa släktträden på geni.com eller ancestry.com och skriva ut släktträd. Man kan i släktprogram ha automatiska sökningar på dessa sajter efter personerna i släktträden.

På Google har de anställda i varje fall i teorin en dag i veckan för egna projekt, och ett par personer där, med Dave Barney i spetsen, har arbetat fram ett system för att tagga webbsidor, så att sökmotorerna lättare ska hitta de uppgifter som rör en viss person. Specifikationen finns på historical-data.org och används av de stora drakarna. Det vore bra om detta arbetades in i de html-sidor som skapas från DISGEN.

Bli en Sopa

Hur organiserar vi egentligen våra forskningsresultat? På 1970- och 1980-talet var det ganska enkelt, för då skrev jag av för hand så mycket jag bara hann när

Olof Cronberg släktforskar i Family History Library i Salt Lake City, Utah, USA.

Foto: Charlotte Börjesson

➔ jag satt på arkivet eller på biblioteket med mikrofilmerna. Väl hemma skrev jag rent uppgifterna och satte in dem i pärmar – ett papper efter släktgren och en kopia i bokstavsordning. Samtidigt skrev jag en att göra-lista till nästa besök på arkivet eller biblioteket.

Sedan dess har ju allt mer information blivit tillgänglig digitalt, så jag kan slå upp det jag funderar på direkt. Jag har svårt att sortera och organisera mina papper för så snart jag tar i ett papper vill jag forska vidare.

Detta var något som Valerie S Elkins tog upp i sin föreläsning om hur man organiserar sin släktforskning. Föreläsningen finns också tillgänglig på RootsTech att lyssna på. Den är lite amerikanskt pratig, men budskapet är viktigt.

Börja med att fundera på hur du vill ha dina uppgifter – papper i pärmar, filer på datorn eller filer i molnet. Fundera igenom hur du forskar idag. Hur gör du när du finner information i kyrkoböckerna, på webben, på biblioteket eller på arkivet? Vad är bra och vad kan bli bättre? Försök bygga på dina starka sidor.

Valerie berättade att hennes make är militär och att man inom militären har en SOP (Standard Operating Procedure) för alla vanliga funktioner. Den går ut på att man punktar ner hur man vill att arbetet ska gå till. Valerie skrev ner sina rutiner på något hon kallade Cheat Sheet (lathund). Som exempel tog hon ett flöde för att skanna dokument: Var skannar du någontans? Vad gör du med det inskannade dokumentet? Vad kallar du det? Var sparar du det? När organiserar du det? Vad gör du med originalet

du skannat in? o.s.v. Hur du gör kan se olika ut. Alla dokument kanske bara får ett löpnummer och så skriver du in i ett register vad just detta dokument innehåller samt när och var det är skannat. Eller så kanske du ger filen ett begripligt namn och sorterar in det i en mapp efter vilket arkiv eller vilken släkt det rör sig om. Det viktigaste är att inte bara ha det i en osorterad hög, för om du läser dokumentet och ser en spännande uppgift, minns du inte var det kom ifrån nästa gång...

Valerie berättade också om olika appar som hon tyckte var bra. *Evernote* var en sådan som stod högt i kurs. *Outline+* nämndes också. Själv fick jag ett abonnemang på en app som heter *AboutOne*, som jag dock inte hunnit testa så mycket. För iPad finns *Genius Scan*, *Doc Scan Pro* och *Scan Pages*. *iBookshelf* kan skanna streckkoderna på dina böcker och du har sedan koll på om du har boken eller ej.

Med utgångspunkt från David Allens *Getting Things Done* propagerade Valerie för att saker som tog mindre än två minuter att göra skulle göras direkt. Annat kan man göra senare, men man måste redan från början ha en plan för när och hur detta ska ske, annars är det lätt att det inte blir gjort. Se hennes föreläsning på Roots Tech eller surfa runt på www.valerieelkins.blogspot.com.

Utställningen

Man skulle nästan kunna tro att man var i Köping, när man kom in i utställningshallen. Storleksmässigt var utställningen ungefär som i Sverige. De stora drakarna hade stora montrar. De små

föreningarna hade små montrar. Det fanns många datorer där man kunde testa själv. Det märktes att arrangörerna varit och spionerat på de svenska släktforskarlagarna!

Släktforskningen

Ett par dagar före konferensen ägnade jag mig åt släktforskning på Family History Center. Jag brukar gräva efter anor som kommer från andra länder än Sverige. Det händer också att jag tittar efter udda material som inte är så lätt att komma åt i Sverige. T.ex. finns Palmskiöldska samlingen på mikrofilm på Family History Center, och det är lättare att bläddra där än att åka till Uppsalas universitetsbibliotek. Jag tittade en del på mina tyska 1600-talsförfäder med gott resultat. Däremot var det lite svårare att hitta uppgifter från Krakow i början på 1600-talet. Det fanns ett tiotal församlingar att välja på, och kyrkoböckerna var förda på latin. Pikturen var inte den enklaste, polska namn var latiniserade och jag hade inte riktigt tid. Men visst är det fantastiskt att det finns material sparat!

Skidåkningen

Jag hade inte åkt utför på fem år när vi kom upp till ett snöigt Alta en timme utanför Salt Lake City. Jag önskade att tekniken skulle sitta kvar, men i början kändes det inte så. Efter ett par timmar mojnade vinden och det klarnade upp lite. Då insåg jag att vi inte hade sett konturerna i pisten de första timmarna, så det var inte så konstigt att det varit svårt. Nu gick det genast lättare att glida utför. 🌲

Task Managers:

Apple iOS:

- Carrot
- Bento
- WorkFlowy
- Any.DO
- Wunderlist
- Hojoki
- Asana

Android:

- Any.DO
- Wunderlist
- TaskOS
- ColorList
- Remember the Milk

Länktips från utställningshallen

De stora drakarna

www.ancestry.com
www.familysearch.org (nu med släkträdsfunktion)
www.myheritage.com (har köpt upp www.geni.com)

Andra släkträd på webben

www.onegreatfamilytree.com
Uppgav sig vara den enda sajten som automatiskt lägger samman släktdata till ett släkträd. Man har funnits i 15 år, och har 150 miljoner sammanslagna personer i sina släkträd. Abonnemang: gratis 7 dagar (om man tankar upp sitt träd), sedan 80 USD per år.

www.wikitree.com

Släkträd på webben. Abonnemang: gratis, reklamfinansierat för besökare, reklamfritt för registrerade släktforskare som lägger upp material.

Dela din släkthistoria

www.treelines.com
Koppla en del av ditt släkträd till en tidslinje och lägg enkelt till text, ljud och bild för att få det mer levande. Dela ut detta till släkt och vänner. Fick pris för bästa nya produkt!

Organisering

www.filegrove.com
Sajt för att lägga upp och strukturera genealogiska dokument. Ev. begränsning till vissa filtyper – pdf, jpg, png, m.m. Ännu ej särskild app för iPads. Abonnemang: gratis (begränsad version), 35 USD per år.

www.aboutone.com

Sajt för att organisera alla typer av dokument. FamilySearch vill att de gör en anpassning för släktforskare, och ville ha ett förslag från släktforskare på vad en sådan anpassning skulle kunna vara. Abonnemang: (tre nivåer) gratis, 60 USD, 120 USD.

Forskningsstöd och organisering

www.researchties.com
Lägger upp dokument på webben, kopplar bilder m.m. Skapar listor för kommande forskning. Kan visa vad du tidigare har gjort. Abonnemang: 30 USD.

Standardisering

<http://fhiso.org/join-fhiso>
Organisation skapad för ett år sedan för att försöka få fram olika standarder för släktforskare. Jag nämnde bristen på standard för hur man fyller i ett ortsfält.

<http://historical-data.org>

Tillägg till Html5 markup för att i html-kod markera namn, händelse, datum, ort, källa på webbsidor. Det finns ett tilläggsprogram till Google Chrome som använder data från webbsidor för fortsatt sökning, tinyurl.com/peoplefinderextension.

Kombinerad söktjänst och släkträd

www.mocavo.com
Sökning på fria sajter med betygsättning av resultat. Möjlighet att lägga upp släkträd. Dela dina uppgifter med vänner. Abonnemang: basic: gratis, plus: 60 USD.

DNA-tjänst

www.familytreedna.com

Digitaliserat material

www.archives.com
En av flera söktjänster med skannade census, tidningar och vital records.

www.findmypast.com

Brittisk söktjänst som tagit steget över till USA. Census UK & USA, Tidningar UK & USA, Emigration 24 miljoner passagerare som lämnat UK, militära handlingar WW1 och WW2 samt UK-tjänstgörande, kyrkoböcker UK och Irland.

www.genealogybank.com

Har många inskannade tidningar, dock inga av de svenskspråkiga amerikanska tidningarna. Prova på 10 USD för en månad, 70 USD per år.

Släktforskningsprogram

Family Tree Maker 2 för Mac
www.ancestry.com
FTM finns tydlig i en Mac-version för 40 USD.

Family Historian 5 för PC

www.family-historian.co.uk
Brittiskt släktforskningsprogram som till sin struktur hade ganska stora likheter med Disgen, men med ett lite modernare fönster-gränssnitt. Kan finnas skäl att titta på för att se hur man kan förbättra Disgen! Jag köpte ett ex för 50 USD. Finns som 30-dagars test.

Ancestral Quest 12 för PC

www.ancquest.com
Fortsättning på PAF. Samma programmerare men nu i egen regi. Ganska gammalmodigt gränssnitt. Använder dock APler för att både läsa och ändra i FamilySearch gemensamma släkträd. Pris: 30 USD.

Amerikansk Dis-förening

www.svcgg.org
Silicon Valley Computer Genealogy Group är ju vår konkurrent om äldsta Dis-förening i världen. Hette tidigare SV PAF User Group. Har ett nyhetsbrev, PastFinder, som kommer 11 ggr/år som fick pris förra året.

SLÄKTFORSKNING PÅ INTERNET

Family Tree Maker

Nu lanserar Ancestry.se en svensk version av det populära släktforskningsprogrammet Family Tree Maker och erbjuder programmet **gratis!**

Den svenska versionen av Family Tree Maker har funktionen TreeSync som innebär att du kan uppdatera ditt släktträd både i Family Tree Maker, online på Ancestry.se eller från appen i din iPad, iPhone eller Android. När trädet har synkroniserats visas den senaste versionen både i Family Tree Maker, på Ancestry.se och i appen!

Du behöver inte ha något abonnemang hos Ancestry för att använda Family Tree Maker. Om du däremot vill kunna lägga till dokument från Ancestrys databaser i ditt träd och kunna se alla detaljer i de gröna löven med tips behöver du ett abonnemang.

Du kan välja om du vill börja bygga ett nytt träd från grunden, ladda upp en GEDCOM-fil som du skapat i ett annat släktforskningsprogram eller ladda ned ett träd som du redan har online på Ancestry.se.

Det är enkelt och gratis - du behöver bara registrera dig med namn och e-postadress hos Ancestry.se om du inte redan är medlem.

Läs mer och ladda ned programmet på www.ancestry.se/ftm

 ancestry.se

Ni var flera som kunde berätta att serietecknaren Sture Ramberg var verksam i Landskrona. Vi drog därför lott för att bestämma vem som skulle belönas med de utlovade böckerna. Carl Strandberg, bördig från Landskrona, drog vinstslotten. Carl kommer ihåg Sture från sina ungdomsår.

JAG LÄSTE MED INTRESSE EFTERLYSNINGEN AV STURE RAMBERG I Diskulogen nr 100. Sture var far till min klasskamrat Claes Ramberg i Landskrona. Alla klasskamrater tyckte det var spännande att vi i klassen hade anknytning till en så berömd person som tecknade serier i "Lyckoslantens".

När jag såg efterlysningen kontaktade jag Claes som berättade mer om sin far: *Sture skickades som ung till Stockholm för att gå på tecknarskola, där han bland annat hade Rit-Ola som klasskamrat. Sture utbildade sig till karikatyrtecknare och fick åtskilliga teckningar av dåtidens kändisar publicerade i bl.a. DN. Åter i födelsestaden Landskrona försörjde han sig som teckningslärare på dåvarande Värnaskolan vid Föreningsgatan. Han var också lärare i trädgårdsskötsel vid Landskrona Småskolelärarinneseminarie. Tecknande gjorde Sture på kvällar och nätter. Han var också mycket engagerad i Verdanði där han spelade fiol på olika festligheter.*

Sture Ramberg syns på flera foton som finns i Landskrona Museums Minnesbank, www.landskrona.se/Fotoarkivet.aspx.

Jag hittade snabbt information om Sture både hos ArkivDigital, och i Sveriges Befolkning och Sveriges Dödbok. Sture Valentin föddes i Landskrona 1906-10-29 som yngste son till sockerbruksarbetaren Peter Nilsson Ramberg och Kerstin Rasmusson.

Familjen bodde i Kvarteret Venus nr 11 när Sture föddes. I församlingsboken 1927-1933 står han som sockerfabriksarbetare. I nästa bok, 1933-1939, står han som musiker. Sture bodde hemma tills han gifte sig 1940 med Ingegerd. De fick tre söner.

Sture Ramberg dog 2002-02-28 i Landskrona där han levde under hela sitt liv.

CARL STRANDBERG

Rasmus Pålsson (1827-1908)
H: Elna Jönsdotter (1829-1906)

Nils Persson (1821-1873)
H: Assarina Nilsdotter (1831-)

Peter Nilsson Ramberg (1867-)
H: Kerstin Rasmusdotter (1870-)

Nils Rudolf Ramberg (1893-1969)

Edvin Albin Ramberg (1894-1975)

Linnéa Maria Ramberg (1896-)

John Artur Ramberg (1898-1966)

Signe Elisabet Ramberg (1900-)

Erik Harry Ramberg (1902-)

Elsa Ingeborg Ramberg (1905-)

Sture Valentin Ramberg (1906-2002)

Källa: Disbyt

RGD

Rikstäckande genealogisk databas

RGD-PROJEKTET DRIVS VIDARE MED SYFTET ATT TA FRAM ETT underlag till styrelsen för beslut om definitivt införande.

Projektgruppen för RGD har ytterligare fördjupat sitt arbete dels med huvudprojektet – en prototyp med tonvikt på indatakontroller, identifiering av dubletter och uppdatering av databasen – och dels med tre sidoprojekt – ett verktyg för egenkontroll, en generell ortsdatabas och en databas för egenamn. Avsikten är att de föreslagna sidoprojekterna skall kunna leva sitt eget liv oberoende av om RGD införs eller ej.

Styrelsen har lagt förväntningarna beträffande kvalitet och tillförlitlighet i den framtida databasen på en mycket hög nivå. Detta är en utmaning för projektgruppen, men vi har ambitionen att leva upp till detta.

Grunderna för prototypens funktioner med tekniska principlösningar har analyserats och lagts fast. I förra numret av Diskulogen beskrevs tilltänkta funktioner och principer för prototypen. Efter utformande av detaljkoncept och erforderlig programmering väntar arbetet med att utsätta ett antal GEDCOM-filer för tester och kontroller inför uppdatering av prototypens databas.

Ett verktyg för egenkontroll av den egna forskningsdatabasen är avsett att kunna användas av varje medlem för att förbättra kvalitet och tillförlitlighet. Bland kontrollerna märks dubblettkontroll, könstillhörighet och åldersintervall. Detta verktyg är i första hand till för att höja tillförlitligheten bland de egna uppgifterna. I förlängningen kan

det troligen gagna andra produkter utvecklade av DIS.

ORTSTILLHÖRIGHET (FÖRSAMLINGSNIVÅ) ANVÄNDS I ETT FLERTAL AV FÖRENINGENS PRODUKTER utan att det existerar en gemensam lösning. Projektgruppen föreslår att skapa en generell produkt, som skall användas i samtliga produkter (DISGEN, DISBYT, DISPOS och eventuellt även RGD). Utveckling och införande av denna databas är inte beroende av beslutet om införandet av RGD. Församlingarna ändrar namn och struktur genom århundradena. Alla dessa förändringar fram till 1989 har sammanfattats av Skatteverket i en förteckning som finns på deras hemsida. För RGD är grundprincipen att i databasen visa den församling (det församlingsnamn) som existerade vid ett specifikt händelsefall. Vi har kommit fram till att vi med denna princip lägger kvalitetsribban så högt det går. Självfallet medför detta ett merarbete i form av omvandling av angivna (normerade) församlingsnamn till de som gällde vid respektive händelsefall. Vi inser att det kan skapa ett problem med understrukturer hos den enskilde medlemmen genom att man behöver arbeta med olika församlingsnamn över tiden. Avgörande är att utforma smarta tekniska lösningar som stöd.

Frågan om ortsstrukturer under församlingsnivå är önskvärd inom föreningen och kommer att penetreras i ett senare skede.

Hantering av egenamn är en intrikat fråga. Ofta gäller det att välja mellan det mer korrekta greppet med bokstavstrogen stavning enligt födelsebok och det

mer pragmatiska greppet att normera namnen till en och samma stavning. Projektgruppen har kommit fram till att använda sig av den bokstavstroga stavningen av förnamn från födelseboken, när detta är möjligt. Huvudskälet är att visa så korrekta uppgifter som möjligt i den framtida databasen. Att normera förnamnen i en databas med upp till 15 miljoner individer ger ingen bra lösning. Stina kan vara en förkortning av Kristina men även ett korrekt dopnamn likväl som att Greta kan vara en förkortning av Margareta men även vara ett korrekt dopnamn. Att generellt normera Stina till Kristina respektive Greta till Margareta ger inte tillfredsställande tillförlitlighet i den framtida databasen. Istället för att upprätta en databas för normering av förnamn är förslaget att upprätta en databas för automatisk sökning på namnvarianter. Ett grundnamn (exempelvis Kristina) kan kopplas samman med ett obegränsat antal namn- och stavningsvarianter vid sökning av en individ. Sökning kan ske på valfri variant men resultatet omfattar alla varianter på just det namnet.

Även beträffande efternamn kommer sökning på namnvarianter att kunna ske på ett liknande sätt. Vi vill med dessa lösningar reducera behovet av "jokertecken" i samband med sökning. Vi avser att applicera Namndatabasen på RGD men den kan troligen också gagna andra DIS-produkter.

Vad kan jag göra?

Vad kan jag som enskild medlem göra för att förbereda mig inför införandet av

RGD? En kvalitetskontroll av den egna databasen med rättning av felaktigheter har du först och främst själv nytta av. Samtidigt uppnår du också en bättre kvalitet på det underlag du skickar in till DISBYT och RGD. I nummer 97 av Diskulogen beskrivs användningen av verktyget Dubbelgångaren, som kan vara till hjälp vid kontroll av större databaser. Utnyttja detta verktyg i avvaktan på att verktyget för egenkontroll finns tillgängligt för dig som medlem.

En annan punkt är att se över ortsträd och ortsstrukturer. Harmoniserar din egen ortsstrukturer med den som används i bland annat DISBYT och DISGEN? Församlingsbegreppet är och kommer att förbli det centrala begreppet i ortstrukturen.

RGD tar död på släktforskningen!

Hur konstigt det än låter, så hörs då och då synpunkter och frågor i den riktningen. Självfallet tar RGD inte död på släktforskningen. Tvärtom: med RGD:s basuppgifter som plattform tar det spännande med släktforskningen sin början. Basuppgifterna i RGD skall ses som inkörsporten till en alltmer fördjupad forskning kring de inrapporterade personernas liv och verksamhet. Det första steget är att upprätta detaljerade biografier för anor eller andra personer av intresse. Pusselbitar från flera medlemmar kan skapa intressanta helhetsbilder som du kanske inte kan uppnå på egen hand.

För region- och släktforskarföreningar liksom för andra intressegrupper skapas möjligheter att initiera mängder av forskningsprojekt med en gemensam nämnare. All historisk verksamhet kret-

sar ju kring de personer som deltagit i eller blivit påverkade av en viss verksamhet eller händelse. Exempellistan kan göras nästan hur lång som helst: vår militära verksamhet fram till modern tid, industri- och bruksorters utveckling, olyckor och andra specifika händelser, specifika yrkesgrupper. Genom att kunna koppla samman identiteten i RGD med de personer som ingår i ett visst projekt uppstår möjlighet till "tvär-analyser", som hittills inte varit möjliga att utföra. Visst ligger dessa projekt ett antal år framåt i tiden men det är då, som vi verkligen kan dra nytta av det arbete vi har lagt ner på att bygga upp databasen med basinformation.

Känsliga och privata uppgifter

RGD är tänkt att få ett omfattande integritetsskydd genom att enbart ta med avlidna personer liksom att hålla en karenstid, likt den 25-årsgräns som finns i DISBYT, innan uppgifter publiceras. Tekniskt finns möjligheten att filtrera en specifik notistyp även om vi inte i detalj tagit ställning till detta. Vi skall ha klart för oss att det mesta som finns i databasen kommer från öppna källor av olika slag. Uppgifter från öppna källor kan givetvis även inrapporteras av andra medlemmar. Kvar står då ibland vissa känsliga uppgifter som endast du eller nära anhöriga till dig kan känna till. Här finns möjligheten att filtrera bort dessa vid inrapportering till RGD. 🍄

Projektstatus:

- Framtagning av prototyp för hantering av indata till RGD. Målsättning för prototyp juni 2013.

Indata:

- GEDCOM-filer, från släktforskare, som skall sammanföras i RGD-prototypen.

Kvalitetskontroll:

- Felsökning och kvalitetskontroll av GEDCOM-filer innan uppdatering.

Matchning:

- Identifiera om nya individer och relationer i GEDCOM-filer redan finns i RGD-prototypen.
- Nya individer och relationer uppdateras medan identifierade matchningar filtreras samman.

Bemanningsbehov:

- Till kvalitetskontrollen behöver vi intresserade personer som kan, självständigt eller i grupp, vara delaktiga i hanteringen av inkommande GEDCOM-filer.
- Kontakta projektledare christer.gustavsson@dis.se.
- Passa på att ta en titt på Dis hemsida under *Lediga jobb* för att se om du hittar något annat intressant uppdrag.

För aktuell information:

- Följ diskussionen på Dis Forum.

Hitta okänd församling

med hjälp av FamilySearch

JAG HAR FLERA PERSONER I MIN SLÄKTFORSKNING DÄR JAG bara känner till en plats eller stad för t.ex. en födelse. Vanligast i min släktforskning är att jag bara har Stockholm stad men inget församlingsnamn. För att hitta rätt församling i Stockholm har jag många gånger använt mig av FamilySearch, www.familysearch.org. Jag behöver inte vara inloggad. Jag har sökt på aktuell person med de uppgifter jag känt till och får jag träff så får jag svaret på födelseförsamlingen via filmnumret i FamilySearch.

Så här kan du gå tillväga

1. Välj *Search* längst upp på sidan eller via ikonerna med en dator och förstoringsglas mitt på sidan.
2. Ange förnamnen (*First Names*), efternamnen (*Last Names*), land (*Country*) t.ex. Sweden, födelseort (*Birthplace*) t.ex. Stockholm samt årtalsintervall (*Year (Range)*) i *From* och *To*.
3. Klicka i rutan för *Match all terms exactly* och sedan på den blå ikonen *Search*.
4. Klicka på namnet (blåmarkerad länk till nästa sida) för aktuell person. Din sökinformation avgör om du får en eller flera träffar på personer att välja på.
5. Kopiera, eller skriv av, det filmnummer (*GS Film number*) som anges längst ner på sidan.
6. Välj *Catalog* i menyraden högst upp på sidan.

7. Välj *Film Numbers*, ange filmnumret och klicka sedan på den blå ikonen *Search*. Nu framgår varifrån aktuell persons information är hämtad eller registrerad och i vilken församling. Denna information kanske räcker för dig, men du kan också gå vidare och få volymuppgift för kyrkoboken.
8. Klicka på den blåmarkerade texten som anger i vilken kyrkoboksgrupp filmnumret ingår (t.ex. Kyrkoböcker, 1680–1932). Leta upp ditt filmnummer till höger på sidan (listan kan vara lång) och till vänster framgår volymbeteckning. Därefter kan du leta upp födelseuppgiften i församlingen du fått fram.

Flera sökmöjligheter

Idag är inte alla församlingar i Sverige namnindexerade och jag har inte hittat någon förteckning över vilka som finns med. Du får göra dina sökningar och se vad du får fram. Du kan t.ex. söka på samma sätt när det gäller att hitta församlingen i Sverige för vigsel och död.

På söksidan för *Search with a life event* kan du lägga till sökkriterier eller enbart välja att söka på Vigsel (*Marriage*), boende (*Resident*), död (*Death*), övrigt (*Any*).

Får du inte träff när du söker på exakt information, så sök då mindre detaljerat och gå igenom de träffar du får så kanske du hittar rätt på så sätt istället. 🍄

Bilderna till höger visar ett exempel där jag söker efter Adolf Reinhold Wallgren född 22 april 1860 i Stockholm.

Bild 1: Född (Birth) är förvalt när du kommer till denna sida. Du kan även välja till eller enbart välja att söka på vigsel (Marriage), boende (Resident), död (Death), övrigt (Any).

Bild 2: Jag får upp endast en träff och födelsedatumet och föräldrarna stämmer med de jag har.

Bild 3: Filmnumret jag ska söka upp födelseförsamlingen på är 1794716.

Bild 4: Här har jag klickat på Film Numbers och angivit filmnumret i skrivfältet.

Bild 5: Filmnumret finns i gruppen *Kyrkoböcker, 1680-1932* och det framgår här att det är i Stockholms Klara församling som den sökta personen är född.

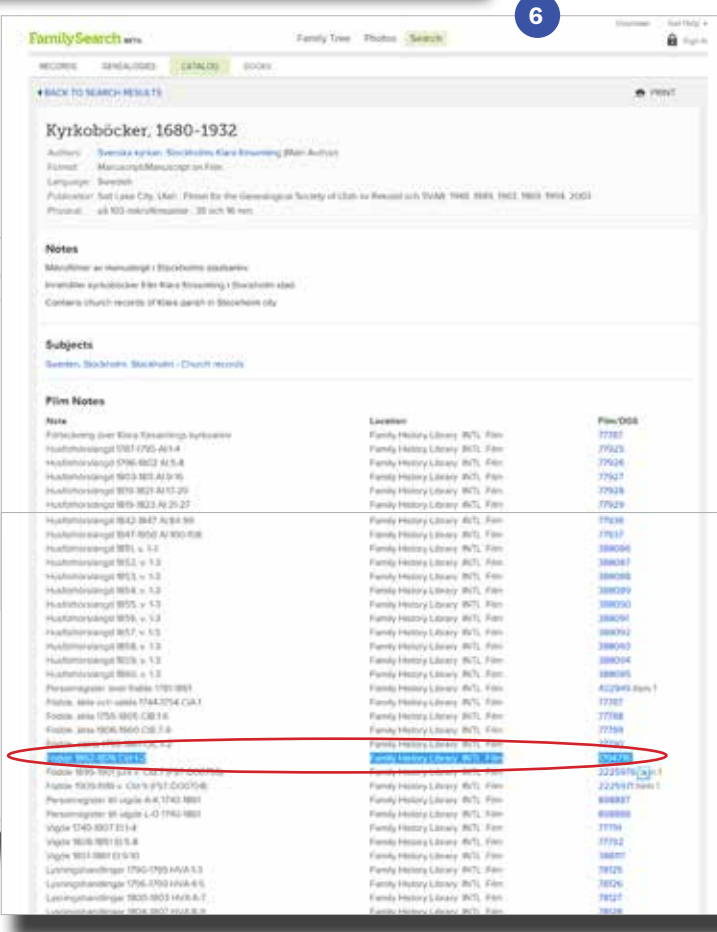
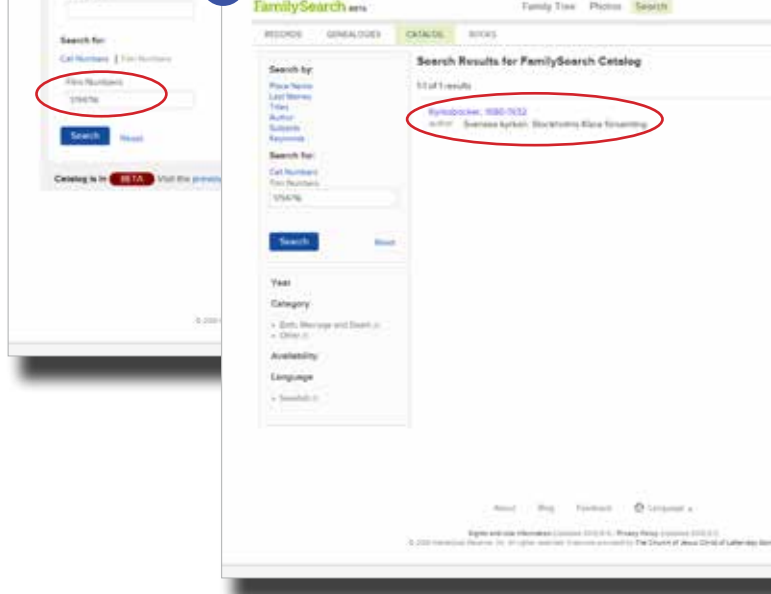
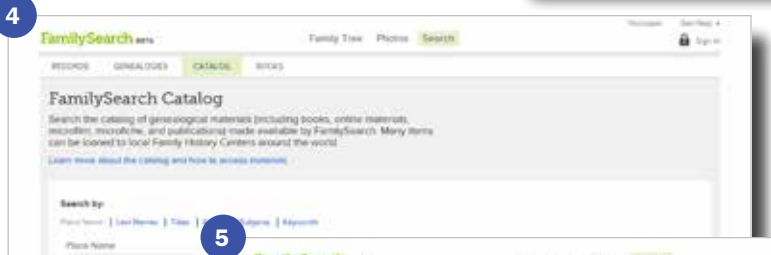
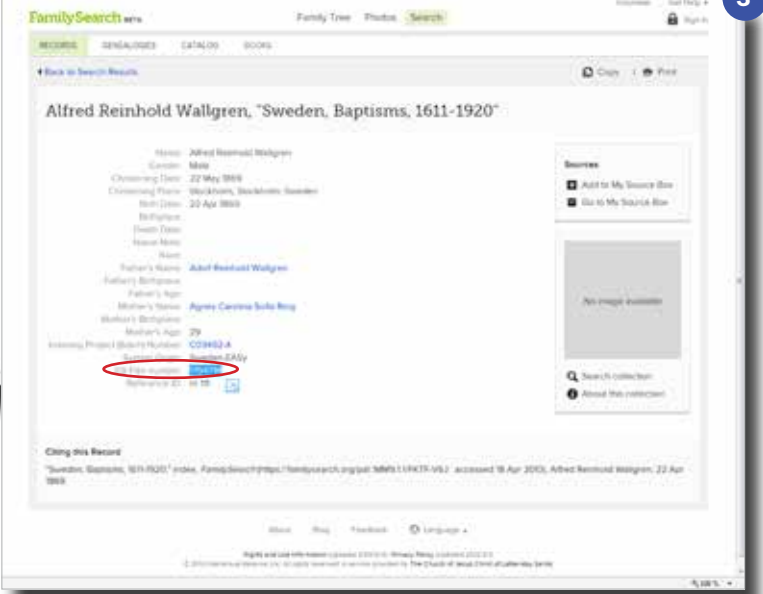
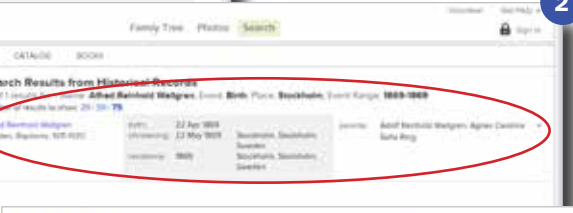
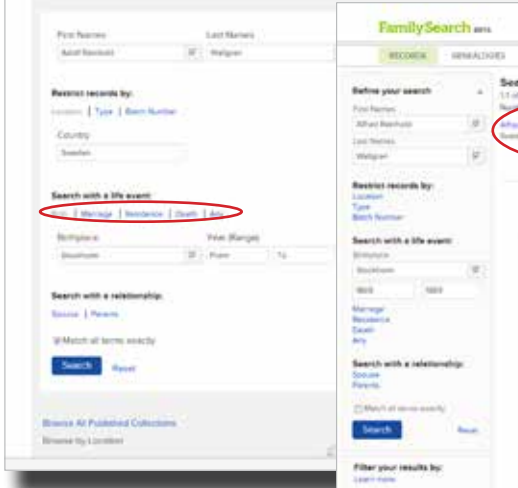
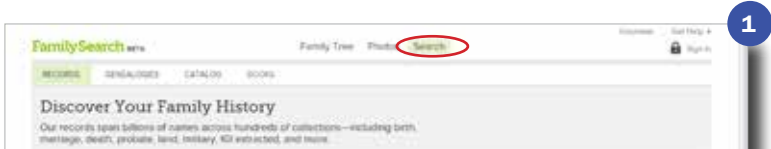
Bild 6: En lista visas över *Kyrkoböcker, 1680-1932*. Filmnumren visas inte i nummerordning. Här framgår det att födelseuppgiften finns i Födda 1862-1876, Cld:1-2, och volymbeteckningen är den som SVAR har angivit.

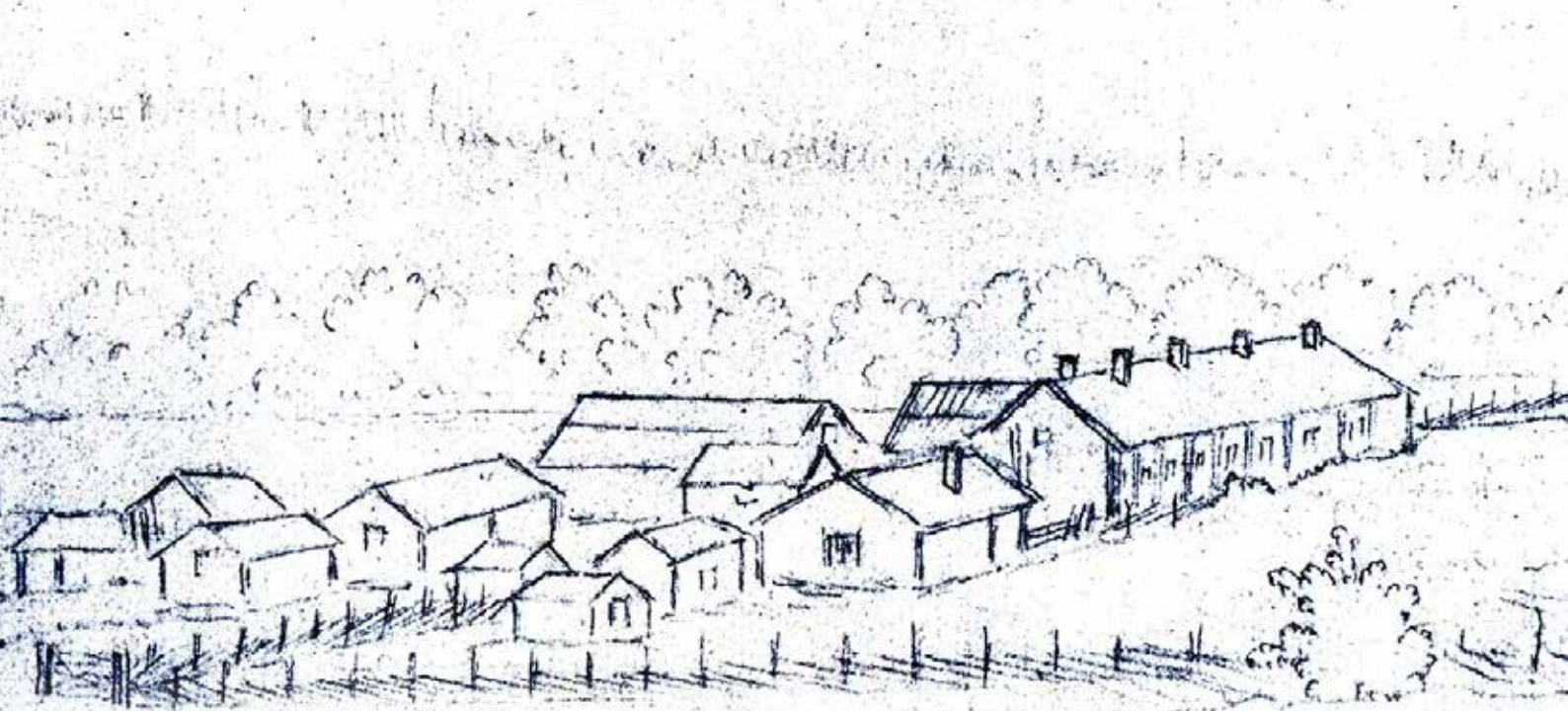
Födelsenotisen kan man sedan hitta i Klara församling hos kyrkoboksleverantörerna:

SVAR Födelse- och dopböcker (1869-1876), Cld:2, bild 18, årsnummer 111
Bild-ID: 00011149_00018

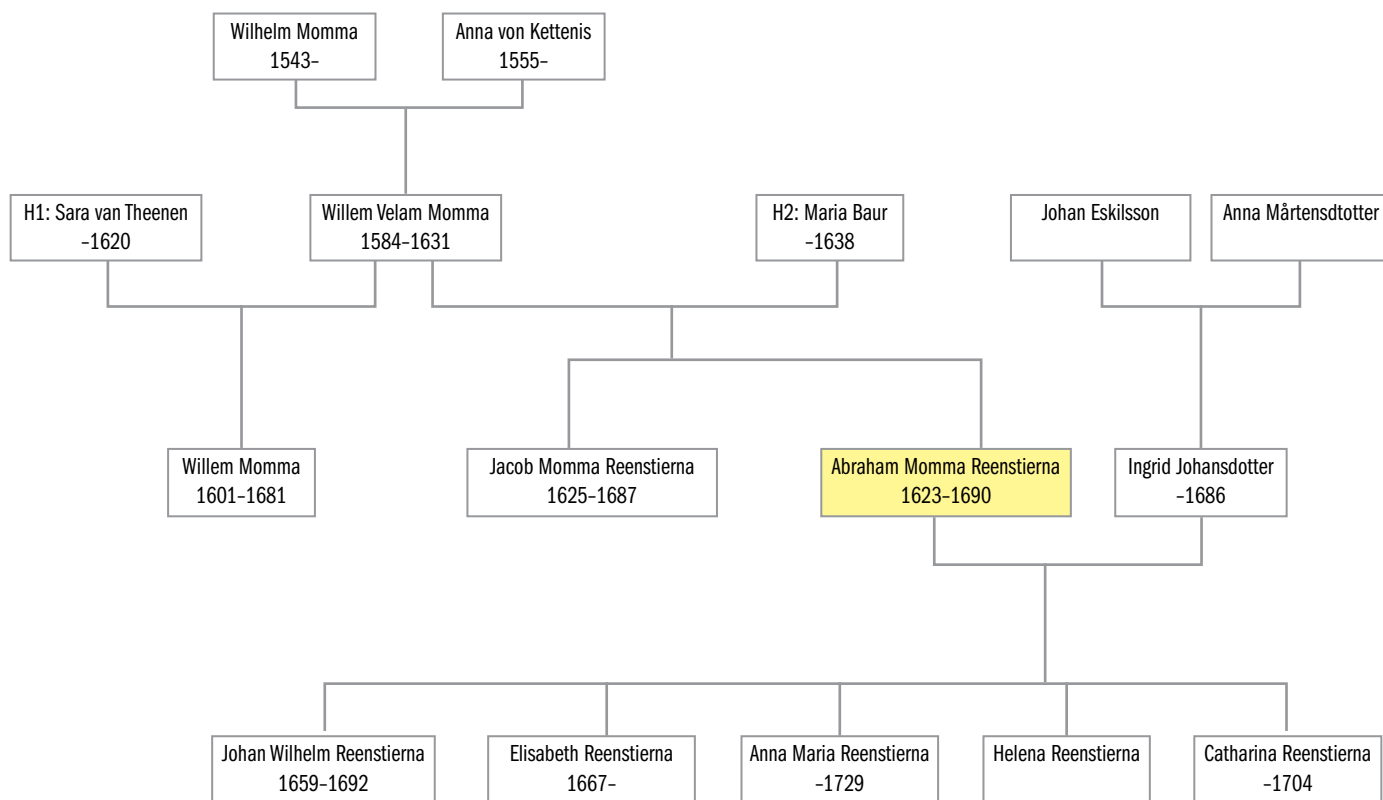
Arkiv Digital Födelse- och dopböcker (1869-1876), Cld:2, bild 20, årsnummer 111
AID: AID: v87365.b20

Genline SCB - Stockholms Stad, Födde, Vigde och Döde 1869-1869, bild 43 av 374, årsnummer 111
GID: 100002.48.31900

Abraham Momma Reenstierna en förgrundsperson inom svensk järnhantering

Källa: Disbyt

BRAGE LUNDSTRÖM

brage.lundstrom@telia.com

Kengis bruk avbildat av Carl Plagemann under 1830-talet.

JAG HAR INGET MINNE AV NÄR JAG FÖR FÖRSTA gången hörde namnet Momma. Det kan ha varit i Kiruna när jag arbetade där några månader 1961 eller några år därefter vid utbyggnandet av Kebnekaise fjällstation. Abraham Momma och hans bror Jacob hade i mitten av 1600-talet fått privilegier för att tillsammans med Arent Grape exploatera malmen i Svappavara och Masugnsbyn vid ett järnbruk i Kengis utanför Pajala. Det var i min farmors mors trakter, så jag hade ett speciellt intresse av denna Abraham Momma. Han och brodern blev genom sitt engagemang vid Kengis bruk adlade till namnet Reenstierna. Abraham, liksom flera andra som vid denna tid kom till Norrbotten, förlorade sina kapitaltillgångar. De ruinerades av olika anledningar, men främst på grund av alltför stora kostnader för transport av malmen. Idag är nog släkten Momma mest känd för restauranger och krogar som bär dess namn.

Bröderna Momma var handelsmän från Aachen-området, i nuvarande Tyskland. Eftersom de hade kapital och köpte tack- och stångjärn på förlag (förskott) av förlagsmännen (handelsmännen) i ex-

empelvis Västerås, Köping och Arboga, kom de så småningom att överta verksamheterna.

När jag för 5–6 år sedan på Stadsarkivet i Västerås beställde fram den äldsta handlingen från järnvägen i Västerås från 1654 fick jag efter några sidor se namnet Abraham Momma. Det är ingen överdrift att säga att jag blev riktigt exalterad, bara av att se namnet. Handlingen benämns "Wästerås Stadz Wägbook Anno 1654. Begynnandes ifrån den 1 Maj" Den inleds med Oluff Cristierson som från maj till oktober vägt in 490 skeppund 168 lispund 50 skålpund stångjärn. Antalet stänger var 3 162 stycken.

Abraham Momma hade från 1 maj till 20 december vid 54 tillfällen vägt in 1 021 skeppund 10 skålpund i form av 9 422 stångjärn. Det innebar 145,8 ton om man räknar med uppstadsvikt som var 142,8 kg/skp. Det innebar att varje stång vägde drygt 15 kg.

Ett annat intressant namn var Christier Månsson, som jag redan då kände till en del om. Han ägde bl.a. Kungshammaren i Ramnäs, som byggdes 1590 och var den första i Ramnäs. Den byggdes på kronans bekostnad och på dess mark.

Den blev Katarina Stenbocks egendom som hon fick i änkepension, lifgeding, efter Gustav Vasa. Hon ägde den fram till sin död 1620, men den behölls som regal, tillhörig kronan, fram till 1 november 1636, då den arrenderades av Christier Månsson. Det var alltså denna Christier Månsson som 1654 vägde in 2 441 skeppund 10 lispund stångjärn. Antalet stänger uppgick till 17 721 stycken. Omräknat från uppstadsvikt som var 142,8 kg per skeppund uppgick hans volym till 348,6 ton.

Totalt vägdes det året in drygt 23 844 skeppund vilket motsvarar 3 405 ton som med en vikt på 15,5 kg per stång innebar över 220 000 stänger. Det verkar helt ofattbart, men under efterföljande 100-tals år, visar andra vägböcker som finns i stadsarkivet på samma eller tidvis ännu större volymer. Om en for (sommartid) tog 500 kg var det 6 800 foror eller minst 20 foror per dag ner till järnvägen ($3405/0,5/300=22/\text{dag}$) Fraktade man under 360 dagar blev det 19 foror per dag. Som mest vägde Christier Månsson in 222 skp, ca 32 ton, den 31 maj 1654. Antalet stänger angavs till 1 574 stycken. En betydande del frak-

Ovan:
Tackjärnstiondelängd över Bastmora 1657 med Abraham Mommas namn.

Höger:
Antal blåsdyn m.m. för Bastmora.
Källa: Tackjärnstiondelängderna.

År	Blåsdyn	Tionde	Grupp	Deras del	% av tiondet
1651	35,5	17,95	Bergsm		
1652	30	0	Bergsm		
1653	117	58,65	Neuman	35	60%
1654	105	52,65	Neuman	35	66%
1655	84	42	Neuman	33	79%
1656	113	56,65	Neuman	33	58%
1657	96,5	48,3	Momma	44	91%
1658	179	89,65	Momma	58	65%
1659	89,5	61	Momma	41	67%
1660	149,75	75	Momma	44	59%
1661	150,5	75,3	Momma	48	64%

→ tades sommartid på enaxlade kärror. Därigenom slapp man bära och lägga in stångjärnet i magasin. Detta kostade säkert en del pengar och tog utrymme i bodarna vid ån som även användes för handelsvaror i staden. Det innebar även två extra hanteringar, dels att släpa eller bära in järnet från vägen till boden och senare därifrån till båten som benämndes Mälarijakt. Vissa år vägdes mer än 5 000 ton järn in vid vägen i Västerås. Tog varje forra 500 kg och något mera vintertid på släde var 5 000 ton i medeltal 25–30 foror per dag. Det kunde vara upp emot 60–70 per dag som mest, d.v.s. ett formligt lämmeltåg dag ut och dag in under flera hundra år.

Tackjärnstiondelängderna

En annan gång jag upplevde samma euforiska känsla, bara av att se namnet Momma, var när jag besökte Riksarkivet i Stockholm. Håkan Henriksson på Arkivcentrum i Örebro hade tipsat mig

om *Tackjärnstiondelängderna*, som finns i Bergskollegiets handlingar. Med digitalkameran som främsta arbetsredskap, åkte jag med stora förhoppningar till Stockholm, för att försöka hitta uppgifter om mina anfäder. De var bergsmän i Hedkärra/Skrickbo samt Onsjö utanför Fagersta, d.v.s. Norbergs gamla bergslag. Jag inledde med att fotografera av sida efter sida i dessa längder, som finns från 1640-talet och långt in på 1800-talet. För närvarande har jag drygt 300 bilder, framför allt från Norbergs bergslag men även en del från omkringliggande landskap.

Hyttorna var alltifrån medeltiden och 100-tals år därefter uppbyggda vid små vattendrag. Åker man runt i Bergslagen där hyttor funnits förvånas man över hur anspråkslösa dessa bäckar eller åar är. Man dämde upp alla tillgängliga bäckar och flöden, för att kunna släppa på vatten efter behov av energi till blåsbälgar, uppfordrings- och krossverk och

andra anläggningar. Hyttorna ägdes och drevs gemensamt av bergsmännen, som ursprungligen var bönder. De var som alla andra bönder sysselsatta med vårbruk och efterföljande skörd. Under vårfloden (ibland även under hösten) blåste man i hyttan. Andra tider under året kolade man i sina egna skogar och bröt malm, om man hade tillgång till sådant.

Momma köpte även tackjärn från hyttor i Dalarna. Han har därmed även bidragit till utvecklingen av järnhanteringen där.

Under fotograferingen gjorde jag en snabb koll på sidan eller uppslaget. Helt plötsligt visade det sig att vid en hytta, Bastmora, som ligger efter vägen mellan Västanfors/Oti och Färna/Köping, hade man ökat antalet blåsdyn från vanligtvis ca 30 till 117 dygn. Den som stod för ökningen hette Hans Neuman, ett namn som jag kände igen men inte kunde placera. Efter något års längder

Resterna av hyttan i Bastmora.

och åtskilliga foton fick jag åter denna euforiska upplevelse. Bland bergsmännen i Bastmora framträdde namnet Abraham Momma. Då förstod jag att Hans Neuman måste ha varit den som utvecklade den lilla smedjan eller hammaren i Ferna till ett av traktens största järn- och manufakturbruk. Av ekonomiska skäl tvingades han överlåta det till sina långivare som var handelsmännen Momma i Stockholm. Det var då Abraham Momma kom att äga det från mitten av 1650-talet.

Väl hemma kollade jag mina anteckningar om Ferna bruk. Där kunde jag konstatera att den tidigare borgmästaren i Halmstad, Hans Neuman, hade köpt Ferna omkring år 1640. Han hade också transporterat ett valsverk som han köpt i Tyskland till Ferna. Några år därefter var det Abraham Momma som ägde Ferna.

En söndagsmorgon åkte jag till Bastmora för att se om det fanns något kvar

av hyttan. Det mesta var borta förutom stensättningen i ån, där vattenhjulet varit placerat. En rest av rostugnen fanns också. Efteråt har man berättat att allt som gått att återanvända är borttaget, slagghögarna har t.ex. använts som fyllnad under ett antal skogsvägar. När jag försökte prata med någon som kunde berätta om Bastmora blev jag hänvisad till en familj som hette Lundgren-Åberg. Efter att ha blivit inbjuden på kaffe och berättat om mitt ärende, blev jag inviterad att komma till deras byastuga veckan därefter, för att berätta om Bastmoras historia. Byastugan, en friggebod, var proppfull av bybor och sommarstugeägare. Det visade sig att det bara fanns en familj i byn med lite äldre anor därifrån och det begränsades till fyra-fem generationer. I landskapshandlingarna finns noteringar om skattskyldiga i Bastmora så långt bak som till 1538–1539. 🐿

Lästips

Läs mer om järnhantering, t.ex. "Järnvågen i Västerås", eller om Köpingstrakten och Hedströmmen Bergslagen på Bergslagsrötter, www.genealogi.se/bergslagen.

Läs mer om Momma och Månsson i Nationella Arkivdatabasen, www.nad.riksarkivet.se:

- Christier Månsson (Christiernin), urn:sbl:14831, Svenskt biografiskt lexikon (art av B. Boéthius).
- Abraham Reenstierna, urn:sbl:7567, Svenskt biografiskt lexikon (art av Kenneth Awebro).

Nya cd-skivor i Forskarstugan

Dis säljer ej detta material, det har köpts in till föreningens cd/dvd-bibliotek.

Avlidna Dis-medlemmar

2025	Lennart Ryhd, Örby	25240	Kerstin Lagerqvist, Gävle
3070	Karl Illerstam, Tullinge	27407	Rolf Jönsson, Arbrå
4335	Lennart Wäreby, Karlskoga	27426	Roland Sundman, Kista
4724	Nils Fahlén, Utansjö	28571	Göran Samuelsson, Lund
5915	Waldemar Kullberg, Södertälje	28674	Inger Thrysin, Hägersten
6036	Gunbritt Åhfeldt, Helsingborg	29308	Carl-Olof Olausson, Hönö
6072	Arne Svensson, Olofström	29998	Bengt Rigbäck, Älvsjö
6975	Bengt Humble, Billdal	30745	Leif Tobiasson, Uddevalla
8355	Birger Möller, Hunnebostrand	31497	Åke Lundin, Falun
8875	Karl Ingvar Kolsetty, Ed	32630	Ronny Reinholdsson, Göteborg
9033	Kerstin Larsson, Alafors	32730	Gun Olsson, Söderköping
9706	Karl-Åke Karlsson, Furulund	34961	Georg Johnsson, Helsingborg
10306	Bengt Krouthén, Östersund	36177	Bo Englund, Enskede
12383	Anne-Marie Hellkvist, Köping	36359	Arne Johansson, Säffle
13390	Nils Erik Schrewelius, Eskilstuna	37912	Gunnar Hoffman, Rönninge
14762	Lars Lindquist, Tranås	38262	Lars Kagg, Nora
14839	Bert Carlström, Kungälv	38995	Elvin Kallberg, Nacka
15795	Anders Ringberg, Bromölla	40227	Weine Järkemyr, Motala
16616	Stefan Velin, Linköping	40898	Mona Evanth, Trelleborg
18073	Ingemar Ströhm, Lundsbrunn	41088	Inge Hjelm, Örebro
18382	Eva Persson, Nykvarn	42207	Laila Palmgren, Simrishamn
18413	Ingemar Östergren, Degeberga	42635	Inger Björklund, Skurup
20901	Tage Westlund, Stockholm	44400	Eva Pyyny, Järfälla
21016	Roger Rydell, Vallentuna	46367	Karl-Erik Johansson, Västerås
21335	Herbert Svensson, Önnestad	46677	Lars-Olof Lundquist, Karlstad
21999	Gösta Ingvert, Svalöv	49569	Torbjörn Schölin, Helsingborg
23963	Hans Palmgren, Göteborg		

Gräsmark HL och Mangskog ... (DISCD#389) 2013

Cd med avskrifter, från Värmland, i Word-, Excel- och pdf-filer.

Mangskog:

- Födde 1688-1941
- Vigde 1713-1780
- Döde 1692-1941
- Husförhörlängd 1760-1763

Gräsmark:

- Husförhörlängd 1765-1772

Prisintervall: 100-199 kr

Ancestor förlag - www.mangskog.se

Gotland revisionsböcker 1653 (DISCD#390) 2013

Denna cd innehåller inskannade pdf-filer av de tre avskrifter av Revisionsbok för Gotland 1653, som gavs ut av Kultur nämnden i Gotlands Kommun i serien Gotlandica på sjuttioalet. Det finns en revisionsbok för Nordertredingen, en för Medeltredingen och en för Sudertredingen.

Prisintervall: 200-300 kr

Gotlands Genealogiska Förening - www.genealogi.se

Knäred (N) – Hishult (N+L) Skåne (DISCD#391) 2013

Rekonstruerade familjer och familjerelationer. Familjerna sorterade i respektive fil efter vigselår.

Bearbetade uppgifter ur olika källor. Födda med dopdag och faddrar. Vigda, avlidna och familjemedlemmar. In- och utflyttade familjer.

Roy Enered - <http://hem.passagen.se/logner>

Knäred (N) – Hishult (N+L) Halland (DISCD#392) 2013

Rekonstruerade familjer och familjerelationer. Familjerna sorterade i respektive fil efter vigselår.

Bearbetade uppgifter ur olika källor. Födda med dopdag och faddrar. Vigda, avlidna och familjemedlemmar. In- och utflyttade familjer. Samt närmsta grannsocknarna i Halland (Laholm-Ränneslöv-Veinge-Våxtorp-Ysby).

Roy Enered - <http://hem.passagen.se/logner>

Medlemsbeställningar

Medlemmar kan beställa från Dis på vår hemsida www.dis.se > Butik eller genom att ringa Dis kansli på telefon 013-149043. Betala i förskott till Dis plusgirokonto 14033-5 eller bankgiro 5009-6742. Ange alltid medlemsnummer och vilken vara det gäller. Porto ingår i priserna om annat ej anges. Ring Dis kansli vid frågor!

Disgen

- Disgen 8.2d 750 kr
- Uppgradering 350 kr
(uppgradering från Disgen version 8.1 eller äldre)

Vill man köpa en uppgradering för 350 kr krävs oavbrutet medlemskap sedan förra köpet av Disgen. Saknas oavbrutet medlemskap får man köpa en 8.2d för 750 kr för att uppgradera sig.

cd/dvd-skivor

- Sveriges befolkning 1880, 1890, 1900, 1970, 1980 och 1990.
- Sveriges dödbok (1901-2009)
- Begravda i Sverige, version 2
- Rotemannen

Pris: 500 kr per cd/dvd-skiva. Porto tillkommer med 30 kr oavsett antal skivor.

- Svenska ortnamn
- Pris: 200 kr per cd/dvd-skiva. Porto tillkommer med 30 kr oavsett antal skivor.

- Generalstabskarta syd
- Generalstabskarta nord
- Häradsekonomisk karta

Pris: 250 kr per dvd-skiva, porto tillkommer med 30 kr oavsett antal skivor.

Paketpris: De tre dvd-skivorna för 650 kr, inkl. porto.

Släktforskarförbundets handböcker

1. Emigrantforskning
(Anna-Lena Hultman & Ted Rosvall)
2. Fader okänd
(Elisabeth Reuterswärd)
3. Kartforskning
(Karl-Ingvar Ångström & Björn Johansson)
4. Soldatforsa!
(Lars Ericson Wolke)
5. Smedforsa!
(Ulf Berggren)

Pris: 200 kr per del 1-3, 230 kr för del 4, 220 kr för del 5, porto tillkommer med 50 kr oavsett antal handböcker.

Paketpris: del 1-4 (ej del 5) för 830 kr, inkl. porto.

Äldre nr av Diskulogen

- 1 mån av tillgång 20 kr/nr

Dis-pin

Dis-pin emalj/gulmetall 25 kr

Register till vigsellängder

Se Dis hemsida.

Efter några års uppehåll har Dis nu åter engagerat en medlem som åtagit sig att vara fadder för programmet Holger, som många Dis-medlemmar använder. Det är Sven-Olof Åkerlund i Huddinge, välkommen i denna roll.

Gunnar Persson i Höganäs och Donald Freij i Värnamo slutar som Disgen-faddrar, tack för era mångåriga insatser.

Dis faddrar är en grupp erfarna medlemmar som på ideell basis åtagit sig att dela med sig av sina erfarenheter till andra medlemmar, via telefon och mejl. Det finns inga garantier för att dina problem blir lösta genom att du kontaktar en fadder, eller att du slipper datorrelaterade olyckor. Genom att kontakta en fadder har du förbundit dig

1. att ha tagit en säkerhetskopia innan samtalet (mejlet)
2. att följa fadderns råd på egen risk
3. att ha samtyckt till att faddern inte kan göras ansvarig på något sätt för eventuella fel, misstag, dataförluster eller annan skada.

Faddrarna har talat om på vilket sätt de vill bli kontaktade. Den kontaktinformation som *inte* står inom parentes bör användas i första hand. Om det står dag eller kv efter ett telefonnummer vill faddern helst bli uppringd dagtid resp. kvällstid. Faddrarna är listade i postnummerordning.

Disgen/pc Sverige

Fadderlista i postnummerordning

Rolf Ahlinder	Handen	0739-127288	rolf.ahlinder@dis-ost.se
Staffan Bodén	Tullinge	08-7788733	(hampus3249@gmail.com)
Stig Geber	Uttran	08-53030734	stig.geber@telia.com
Håkan René	Vällingby	08-57974560dag	(hakan.rene@gmail.com)
Carl-Göran Backgård	Åkersberga	08-54061136	cg@milstolpen.org
Torgny Larsson	Malmö	(040-510766)	t.larsson@tele2.se
Bengt Kjällström	Lund	(0702-703944)	bengt@kj2.se
Anders Larsson	Svedala	040-400233	anders@dis-syd.se
Jan Nilsson	Staffanstorps	046-255788kv	(fotojanne@bredband.net)
Caj Nilsson	Svalöv		caj.nilsson@tele2.se
Rune Jönsson	Kristianstad	044-245217	(runejonnsson@telia.com)
Arne Sörlöv	Tving	0455-70304	(arne@sorlov.com)
Jan Jutefors	Rockneby	0480-66565kv	(jan.jutefors@telia.com)
Christina Claeson	Göteborg	031-159538kv	ch_claeson@hotmail.com
Jan-Åke Thorsell	V Frölunda	031-291155	(jama.thorsell@spray.se)
Kent Lundvall	Uddevalla	0522-74740	(k.lundvall@telia.com)
Karl-Erik Lerbro	Kinna	0320-13235	(karl-e.Lerbro@telia.com)
Hans Nyman	Sjömarken	033-254075	hansnyman@telia.com
Kristina Andersson	Lidköping	(0510-27093kv)	foreningar.kristina@gmail.com
Robert Mallander	Taberg	(036-308148kv)	robert@mallander.se
Börje Jönsson	Eksjö	0381-10840	(b_json@hotmail.com)
Karl-Edvard Thorén	Linköping	013-101151	0708-594629 karlet@comhem.se
Torsten Ståhl	Norrköping	011-148066	(totta.stahl@gmail.com)
Elisabeth Molin	Havdhem	0498-481377	(elisabeth@imolin.se)
Stig Svensson	Flen	0157-70138	(runeby@telia.com)
Gunnar Jonsson	Säffle	(0533-10559)	dis707@kilagenealogen.se
Bengt Hammarström	Karlskoga	0586-36587	b.hammarstrom@telia.com
Jan Wallin	Örebro	(019-183830kv)	jan.wallin.orebro@telia.com
Claes Embäck	Gävle	026-192500	(cou@tele2.se)
Kurt Wikholm	Gävle	026-102344	(kwikholm@gmail.com)
Tony Rödin	Bollnäs	(070-3506304)	tony.rodin@gmail.com
Bodil Orremo	Frösön	063-44666	(bodil.orremo@bredband.net)
Arne Bixo	Fränsta	0691-30502	(arne.bixo.dis@telia.com)
Joacim Söderström	Sundsvall	060-155030	(joacim.h.soderstrom@gmail.com)
Örjan Öberg	Härnösand	0706-534127	(orjan@baskkuru.se)
Peter Johansson	Örnsköldsvik	0660-375567	(peter.johansson-oe@telia.com)
Lennart Näslund	Örnsköldsvik	0660-372109kv	(lennart@hsn.nu)
Tommy Jacobsson	Umeå	090-32493	tommy.umea@gmail.com
Laila Larsson	Ersmark	0910-720041	(laila.tuva@telia.com)

Disgen/pc Danmark

Georg Agerby Bröndby +45-43965337 g.agerby@jubii.dk

Disgen/pc Finland

Max Forsén Nämptäs +358-405857158 kv (mforsen@tawi.fi)

Henrik Mangs Vasa +358-500268361 kv henrik.mangs@netikka.fi

Disgen/pc Norge

Knut Egil Hamre Halden +47-69176169 keh-dis@online.no

Alf Christophersen Songe +47-94353793 alf.christophersen@medisin.uio.no

Disgen/Linux

Roy Johansson	Götene	0511-58020	roykleva@gotinet.com
Peter Landgren	Brunskog	0570-53021	peter.talken@telia.com

Disgen/Mac

Kerstin Bjernevik	Kista	08-7511630	kerstin.bjernevik@bredband.net
Kerstin Olsson	Eslöv	0413-15697	kerstin@dis-syd.se
Sven Olby	Västerås	021-20494	sven.olby@telia.com

Reunion/Mac

Helge Olsson	Anderslöv	0410-20002	helge@dis-syd.se
Sven Lövfors	Axvall	0511-62025	sven@lovfors.se
Gunilla Hermander	Hudiksvall	0650-94188	macnilla@telia.com
Micael Olsson	Åre		micael.olsson@itare.se
Kerstin Farm	Matfors	0701-770111	kerstin@farm.se

Min Släkt/pc

Elinor Elmborg	Södertälje	08-55013205	jagelli@hotmail.se
Torgny Larsson	Malmö	(040-510766)	t.larsson@tele2.se
Lotta Sörensen	Sölvesborg	0704-407436	lotta.1957@gmail.com
Kjell Croné	Göteborg	031-159538kv	kjell.crone@home.se
Annelie Lindgren Kedehag	Bollebygd	(033-288388kv)	petared@gmail.com
Daniel von Schantz	Falun		daniel.von-schantz@edu.borlange.se
Bo Svartholm	Frösön	063-44286	bo.svartholm@snf.se

Holger

Sven-Olof Åkerlund	Huddinge	(070-5112847)	sven.olof.akerlund@gmail.com
--------------------	----------	---------------	------------------------------

Disbyt-ombud (Sverige)

Carl-Olof Sahlin	Täby	08-7563314	carl-olof.sahlin@telia.com
Christer Thörn	Perstorp	0709-967687	disbyt@dis-syd.se
Donald Freij	Värnamo	(0370-650793)	donald@freij.se
Lena Zariqi Henriksson	Lessebo	0702-444115	leza@bredband.net
Charlotte Börjesson	V Frölunda	031-478093	charlotte.borjesson@telia.com
Hans Vappula	Landvetter	031-945132	hans.vappula@gmail.com
Håkan Asmundsson	Linköping	013-154126	hakan@asmundsson.nu
Rolf Eriksson	Vikingsstad	013-81283	rolferiksson@brevet.se
Kerstin Malm	Örebro	019-260585	kegubi60@gmail.com
Boine Nurmi	Västerås	021-417344	boine.r@nurmi.nu
Bernth Lindfors	Njurunda	060-31524	bernth.lindfors@telia.com

Disbyt-ombud (Sverige & Finland)

Gunnar Bergstedt	Stockholm	08-250966	gunnar.bergstedt@gfh.se
------------------	-----------	-----------	-------------------------

Dis Arkiv

c/o Jan Nilsson, Lagerlöfs väg 14, 24235 Staffanstorp 046-255788kv dis_arkiv@dis.se

Ordförande

Daniel Berglund,
Hängestensvägen 38, 421 67 Västra Frölunda,
031-443 143,
daniel.zz.berglund@gmail.com

Vice ordförande

Eva Dahlberg,
Brunngatan 28, 553 17 Jönköping,
036-169 857,
eva_dahlberg@bredband.net

Sekreterare

Elisabeth Leek
Norra Notåsa, 573 73 Sunhultsbrunn,
0140-212 25,
elisabeth.leek@telia.com

Ekonomiansvarig

Marianne Strömberg,
Sleipnervägen 13 2tr, 136 42 Handen,
08-777 66 82
marianne.stromberg@bredband.net

Övriga ledamöter

Staffan Knös
Kyrkogatan 5, 372 30 Ronneby
0457-14093,
1338-sek@telia.com

Josefine Nilson
Brunstorp svägen 26 A, 561 36 Huskvarna
036-145450,
josefine-nilson@swipnet.se

Charlotte Börjesson
Tenorgatan 8, 42138 Västra Frölunda
031-478093,
charlotte.borjesson@telia.com

Björn Ljunggren
Strandrågsvägen 7, 59054 Sturefors
013-52577,
bjornljunggren@swipnet.se

Bo Kleve
Solhaga 7, 582 47 Linköping,
013-104 204,
bok+dis@kleve.se

Karl-Ingvar Ångström
Hemmansvägen 87,
871 53 Härmösand, 0611-203 41,
karl-ingvar.angstrom@telia.com

Erik Thorsell
Storgatan 33 A, 88130 Sollefteå
0620-58313,
erik.thorsell@telia.com

Valberedning

Sammanställande: **Sture Bjelkåker,**
013-150902, sture.bjelkaker@comhem.se

Dis-Nord

c/o Linder, Burliden 7,
937 92 Burträsk, 070-2294804
ordf_nord@dis.se
Hemsida: www.dis-nord.se
Ordf: Anna Linder

Dis-Nords årsmöte

Femton medlemmar i Dis-Nord samlades för årsmöte i Luleå den 13 april. Sedvanliga årsmötesförhandlingar genomfördes. Anna Linder, Burträsk, omvaldes som ordförande på ett år. Harriet Österlund, Malå, och Gunilla Kassberg, Boden, omvaldes som styrelseledamöter på två år. Till styrelsesuppleanter på ett år omvaldes Rolf Fräki, Karungi, och nyvaldes Åsa Sehlstedt, Luleå, och Fred Jonsson, Skellefteå. Sittande styrelseledamöter är Göran Skog, Umeå, Stefan Wennberg, Seskarö, och Sven-Olof Eriksson, Umeå.

Årsmötesföredraget hölls av Gunnar Johansson, Luleå, som berättade om hur han kartlägger knappt skönjbara rester av gårdar och torp.

Disgen-kurser

En stor del av styrelsen, samt några ytterligare Dis-Nordare, gick kursledarutbildning i Disgen en helg i slutet av april. Alla deltagare var mycket nöjda med kursen som leddes av Staffan Bodén. Vi räknar med att kursledarutbildningen bidrar till att vi kan erbjuda fler Disgen-kurser på flera olika orter till hösten.

Medlemsträff i Umeå

Styrelsen planerar en medlemsträff i Umeå lördag den 17 augusti.

ANNA LINDER

Dis-Mitt

c/o Lilliesköld, Johannedalsv 150,
863 37 Sundsvall,
060-155 030, ordf_mitt@dis.se
Hemsida: www.dis-mitt.se
Ordf: Rolf Lusth

Grensetreff i Trondheim

När det gäller släktforskning så är utbytet av kunskap mellan olika orter och länder viktigt. Ett aktuellt initiativ är Grensetreff, som kommer att hållas i Trondheim den 21-22 september 2013. Träffen arrangeras av Dis-Norge, Dis-Sør-Trøndelag, Sveriges Släktforskarförbund, Sverige Amerika Centret och Dis-Mitt.

Under mötet kommer man att få ta del av föredrag, men även få tillfälle att besöka Arkivsenteret på Dora och Kristianstads fästning. Som exempel på föredrag kan nämnas "Falu Gruva i stormaktstidens Sverige" med Lena Grönlund Myrberg, antikvarie och kulturmiljöansvarig på Falu Gruva. Kristin Mikalsen, historiker på Sverige Amerika Centret, talar om "Utvandringen över Trondheim".

ROLF LUSTH

Dis-Bergslagen

Ekevägen 2 B, 722 18 Västerås,
021-14 33 61
ordf_bergslagen@dis.se
Hemsida: www.dis-bergslagen.se
Ordf: Brage Lundström

Släktforscardagarna 2013

Aktuellt framöver inom Dis-Bergslagen är Släktforscardagarna i Köping i slutet av augusti. Vi är inte medarrangörer men kommer att medverka med en monter. Det är vår förhoppning att vi ska kunna visa den fortsättningskurs som våra medlemmar, Göran Thomasson och Gun Utterström, arbetar med. Helt klart är att vi kommer att sälja vår tidigare framtagna grundkurs. Trots att det tidigare så uppskattade tryckeriet slutat producera åt oss har vi lyckats hitta ett annat, som trycker så vi kan bibehålla priset vid tidigare 200 kr exkl. frakt.

Vi planerar även att i samband med "Öppet Hus" i Västerås, som vi har varannan vecka, pröva på ett nytt grepp. Kvällarna ska inledas med "miniseminarier" i olika ämnen som medlemmarna anser vara viktiga att få mer information om. Många av de som leder studiecirklar och/eller är faddrar, upplever att det finns behov av ökad kunskap i hantering av datorer och olika program.

Det finns även ett stort intresse för produktion av släktböcker. Där hoppas vi från Dis-Bergslagen kunna bidra med ytterligare exempel på hur man gör sådana inbundna i hård pärm. En handledning hoppas vi även kunna presentera vid Släktforscardagarna i Köping.

BRAGE LUNDSTRÖM

Dis-Öst

Anderstorpsvägen 16,
171 54 Solna, 08-7511630,
ordf_ost@dis.se
Hemsida: www.dis-ost.se
Ordf: Carl-Olof Sahlin

Vinterforsk i Uppsala

Fredag eftermiddag. Perfekta förhållanden för långfärdsskridskor. Fast nu var jag på väg till Uppsala för att stänga in mig i en lokal med bara en gnutta dagsljus så att dataskärmarna inte skulle bli för svårlästa. Det var första gången som jag skulle delta på ett sådant här evenemang. Frågorna var många, informationen knäpphändig. Vad hade jag gett mig in på?

Medan solen sänkte sig tog jag mig fram till avsedd lokal och checkade in. I ljusgården fanns ett långbord uppdukat kring vilket det satt ett tjugotal män och kvinnor nedhukade över varsin dator. Koncentrationen var total. Jag tassade fram med mina grejor. Lena hälsade mig välkommen och anvisade mig en plats. Allt var uppdukat och klart. Grenkontakter, routrar, anslutningsladdar, ja allt som var nödvändigt för ett veckoslut fyllt med släktforskning fanns färdigkopplat. Anders, vår it-klippa, hade ordnat allt i förväg.

Jag sjönk ner på min plats, packade upp datorn, jackade in mig på routern och på elnätet och efter en kort stund var allt igång. Mörkret sänkte sig utanför, men det var det ingen som märkte. Försjunken i ArkivDigitals fotograferingar, följde jag min farfars flyttningar i Malmöregionen under 1900-talet.

Vi som var där hade varierande kunskap och erfarenhet av släktforskning. Med den samlade erfarenhet som fanns, under ledning av Anders och Lena samt med förstärkning av Disgen-faddern Jan Wallin från Örebro, fanns det inte ett problem som inte gick att lösa. Och det löstes och informerades massor.

Vid 19-tiden serverades gulaschsoppa med creme fraiche och yoghurt. Klockan halv tolv på kvällen var vi inte så många kvar vid skärmarna. En efter en hade vi vikt ner våra skärmar och dragit oss tillbaka. Själv somnade jag i min säng ovaggad och sov som en stock hela natten. Vart hade kvällen tagit vägen? Lugn, det är både lördag och söndag kvar!

CARL-EINAR DAHLGREN

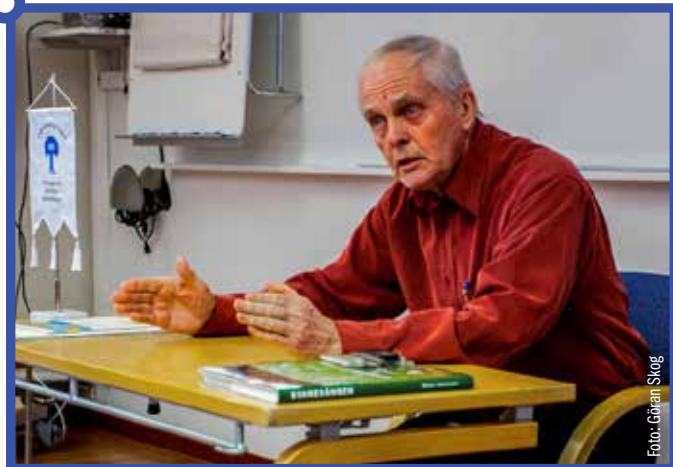

Foto: Göran Skog

Dis-Filbyter

c/o Frykman, Arrendegatan 5,
583 31 Linköping,
013-214937, ordf_filbyter@dis.se
Hemsida: www.dis-filbyter.se
Ordf: Ulf Frykman

Utbildningsverksamhet

Dis-Filbyter har under våren utökat sin kursverksamhet rejält. Grund- och fortsättningskurserna i Disgen hade som vanligt fullt deltagarantal i både Linköping och Norrköping. En populär, men avancerad, del av Disgen-kurserna var kartfunktionen med bland annat visning av släkten i Google Earth.

I Linköping arrangerades en grundkurs i släktforskning i samarbete med ABF, där även deltagare som inte var medlemmar i Dis fick delta. Kursen avslutades med ett uppskattat besök på Landsarkivet i Vadstena. I Norrköping var intresset för Soldatforskning stort och avslutades med ett besök på Krigsarkivet i Stockholm. Även kursen där man skapar en släktbok på cd från Disgen var välbesökt.

I modern släktforskning använder vi datorer som hjälpmedel, men lika självklart är att hjälpa folk tolka det man hittar i sina källor. Vår kurs "Tolkning av gamla texter" blev en succé. Redan tre dagar efter att inbjudan skickats ut hade vi tre kurser fullbokade med sammanlagt 32 deltagare och vi har ytterligare 36 som står på väntelista till höstens kurser.

Hösten 2013 ser vi an med spänning. Kursplanen för Linköping följer vårens plan, men vi utökar med kurser i "AD som verktyg", "SVAR som verktyg", "introduktion till NAD" samt "Internet och sociala medier".

I Mjölby utökas aktiviteterna med kurser i Dis-Filbyters regi. Dessutom drar vi igång aktiviteter i Motala och Katrineholm. Motala hade sin första supportdag i maj, en mycket uppskattad verksamhet med närmare trettiotalet besökande.

TORBJÖRN WAHLSTRÖM
Utbildningsansvarig Dis-Filbyter

Dis-Väst

c/o Holm, Lilla Fridhemsgatan 2,
414 73 GÖTEBORG
ordf_vast@dis.se
Hemsida: www.dis-vast.o.se
Ordf: Jonny Holm

Dis-Västs vårmöte

Dis-Västs andra vårmöte avhölls i ett fagert Lysekil där Bohuslän visade sig från sin vackraste sida - Vikarvets museum ligger med en fantastisk utsikt mot havet. Under dagen fick besökarna bland annat information om Sällskapet Strömstierna, de gör en helt fantastisk dokumentation med avskrifter av bland annat litteratur som kan vara mycket svår att få tag i. Det är en guldgruva för de som har släkt som kommer därifrån, läs mer på: www.sallskapet-stromstierna.se.

Inför hösten satsar vi vidare på våra kurser i Disgen, deltagande på Bok och Biblioteksmässan, vi syns säkerligen på Släktforskar dagarna uppe i Köping och inte minst på våra höstmöten som just nu är under planering. Mer information om mötena i kommande nr av Disketten och på vår nya hemsida: <http://dis-vast.o.se/wordpress>.

Sommaren är här och en och annan passas kanske på att besöka områden där släktingar har bott. Passa på att ta en sväng till kyrkogården och fotografera av gravstenarna om de finns kvar, det är tyvärr många som rensas bort. För den som vill går det sedan att lägga in informationen på Gravstensinventeringen, se: www.genealogi.se/gravproj/Gravsoklist.php. I skrivande stund finns där över 109 000 gravstenar inventerade. En helt fantastisk siffra! Även en internationell gren finns, icke att jämföra med www.findagrave.com, men en viktig informationskälla för de av oss som har släktingar som bosatte sig i andra delar av världen. Så häng kameran på axeln, eller stoppa telefonen i fickan under sommaren och passa på att dokumentera stort och smått som har med släktforskningen att göra.

CHRISTINA CLAESON

Dis-Småland

c/o Timander, Landshövdingeg. 10,
392 31 Kalmar
ordf_smaland@dis.se
Hemsida: www.dis-smaland.se
Ordf: Rainer Timander

Dis-Smålands årsmöte

Dis-Smålands årsmöte var förlagt till Älmhult. Till mötet kom ett trettiotal medlemmar plus styrelsen. Dagordningen behandlades med ackuratess av vår medlem Leif Berglund, Huskvarna.

Valberedningen hade gjort ett bra arbete. Det blev smärre ändringar i besättningen, Rune Elofsson avgick som sekreterare och Gunilla Kärrdahl blev den nye sekreteraren. Ytterligare två ledamöter blev valda, nämligen Tommy Nilsson som ordinarie samt Leif Berglund och Rune Elofsson som suppleanter till styrelsen. Övriga kvarstår eller blev omvalda, däribland undertecknad.

Den stora frågan som var på tapeten är hur vi kan samordna resorna till årsmötet. Styrelsen är positiv till att medverka till en lösning för medlemmarna med ett alternativt resesätt. Den stora stötestenen är att anmälningarna till årsmötet kommer in så sent att det försvårar planeringen.

Under åren som gått har styrelsen haft anledning att diskutera var den lämpligaste platsen kan vara för våra årsmöten. Jag har hävdatt att vi ska och måste ha cirkulation inom vår region allt i akt och mening för att underlätta för alla att ha närmare någon gång. Vid genomgång av de fem senaste årens mötesstatistik har det visat sig att endast ett fåtal medlemmar har varit från orten där mötet har varit.

Detta inger betänkligheter - om vi bestämmer oss för en permanent ort för våra årsmöten så ligger Växjö geografiskt sett bäst till. Är detta klokt? Styrelsen välkomnar åsikter och lösningar.

Vid årsmötet hade vi ett föredrag om arkivmaterial som inte är digitaliserat, mycket tankvärt och intressant. Som avslutning visade vi ett föredrag från Uppsala universitet via videolänk. Föredraget handlade om släktforskning med hjälp av DNA.

Efter årsmötet har styrelsen hunnit med två möten. Dessa möten har haft som huvudlinje att planera vår kursverksamhet inför hösten. På vår hemsida kan man anmäla intresse för utbildningar. Vad vill du ha och på vilken ort föredrar du att gå kursen? Vi är öppna för att dra igång 4-5 kurser i höst, både grundkurser och påbyggnadskurser i olika delar av Disgen. ANMÄL DITT INTRESSE NU!

RAINER TIMANDER

Dis Syd

Porfyrvägen 20,
224 78 Lund,
ordf_syd@dis.se
Hemsida: www.dis-syd.se
Ordf: Jan Nilsson

Dis Syds årsmöte

Söndagen den 14 april hade Dis Syd sitt årsmöte. Vi höll till i Landskrona församlingshem, mitt i den 600-årsjubilerande staden. Dagens föredragshållare, Sven-Erik Thosteman, berättade för oss om staden Landskronas första 600 år.

Därefter följde årsmötet. Ordförande Jan Nilsson redogjorde för verksamhetsberättelsen och kassören Caj Nilsson lämnade den ekonomiska redovisningen för 2012. Årets överskott blev 28 000 kr. Revisorn Sven-Erik Eliasson tillstyrkte ansvarsfrihet för styrelsen. Stämman fastställde resultat- och balansräkningen och beviljade styrelsen ansvarsfrihet för 2012 års förvaltning.

Årsmötet fastställde styrelsens förslag till verksamhetsplan och budget för 2013 och likaså beslutades om oförändrad medlemsavgift i Dis Syd för 2014, 50 kr och 25 kr för familjemedlem. Jan Nilsson, Staffanstorps, valdes om som förenings ordförande för 2013 och som styrelseledamöter på två år omvaldes Caj Nilsson, Svalöv, Bengt Kjollerström, Lund, Staffan Knös, Ronneby samt nyvaldes Anders Lindberg, Lund. Vid styrelsemötet den 24 april utsågs på nytt Caj Nilsson och Rune Jönsson som förenings kassör respektive sekreterare.

Årsmötet uppdrog åt styrelsen att utse tre ombud till Sveriges Släktforskarförbunds årsstämma 2013 i Köping. Vid styrelsemötet den 24 april utsågs Jan Nilsson, Caj Nilsson och Mats J Larsson till förenings ombud vid stämman. Årsmötet valde om revisorerna Sven-Erik Eliasson, Båstad och Tommy Lilja, Eslöv och utsåg Mats J Larsson, Kristianstad, till suppleant. Årsmötet valde om Christer Thörn, Perstorp som sammankallande i valberedningen samt uppdrog åt styrelsen att utse en ledamot i valberedningen.

MATS J LARSSON

MEDLEMSFÖRMÅNER

REGIONFÖRENINGAR: Få tillgång till regional verksamhet med kurser, möten och extra medlemservice. **DISBYT:** Få tillgång till vår släktdatabas med över 27 miljoner poster. **DISGEN:** Köp Sveriges mest spridda släktforskningsprogram med support. **DISKULOGEN:** Få en tidning 4 gånger per år med det senaste inom området datorhjälp och släktforskning.

RABATTER: · Få rabatt på cd-skivor och böcker som Sveriges Släktforskarförbund säljer i sin bokhandel. · Få rabatt på abonnemang hos ArkivDigital, Genline och Ancestry. · Få rabatt på tidskrifter från IDG.

Lägg in historiska kartor och bilder i DISGEN och gör trevliga släktpresentationer. Häradskartan kan t.ex. berätta mycket om hur det såg ut där dina släktingar levde. Var det bergigt? Var det skogigt? Fanns där en sjö?

Beteckningar på Häradskartan: B=backstuga, T=torp, ST=soldattorp, G=gård, 3G=Tre gårdar.

www.dis.se

Gamla Linköping, Hovslagaregatan 3
013-149 043
måndag-fredag kl 9-12 och 13-16